

ΣΥΜΒΟΛΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΒΙΟΛΟΓΙΑΝ

ΤΟΥ

ΜΟΛΥΣΜΑΤΙΚΟΥ ΜΑΛΑΚΙΟΥ

(ΤΕΡΜΙΝΘΟΥ)*

ΜΕΤΑ ΔΥΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΥΠΟ ΘΕΜΙΣΤ. Γ. ΣΚΛΑΒΟΥΝΟΥ

*Wenn es nach mir geht, so muss er ein Medicus werden.
Griechisch kann er und Griechisch ist die halbe Medizin.*

GOTTHOLD EPHRAIM LESSING

Ἐφορμὴν πρὸς τὰ κατωτέρω ἐκτιθέμενα ἔδωκέ μοι ἡ παρατήρησις μιᾶς περιπτώσεως μολυσματικοῦ μαλακίου, ἣτις ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις παραλλάσσει ἀπὸ τῆς συνήθους κλινικῆς καὶ παθολογικῆς ἀνατομικῆς εἰκόνας τοῦ μολυσματικοῦ μαλακίου. Ἐκ τῶν ἡμετέρων δ' εὐρημάτων παρέχεται μοι συγχρόνως ἡ εὐκαιρία νὰ ἐξενέγκω τὴν γνώμην μου καὶ περὶ τινῶν γενικῶν ζητημάτων τῆς παθολογικῆς ἱστολογίας καὶ παθολογικῆς βιολογίας τοῦ μολυσματικοῦ μαλακίου. Ἀλλὰ πρὶν προῶ εἰς τὴν ἐξιστορήσιν καὶ κριτικὴν ἐκτίμησιν τῶν εὐρημάτων μου, ἐπεθύμουν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ σημειώσω, ὅτι διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης οὐδόλως προτίθεμαι νὰ ἐξαντλήσω ὅσα ἔχουσι γραφῆ περὶ τοῦ θέματος τούτου. Ἐντεῦθεν δὲ ἐν τοῖς ἐπομένοις ἐπὶ τῇ βάσει τῆς νεωτέρας βιβλιογραφίας περὶ τῆς ἱστολογίας, παρασιτολογίας, τῆς αἰτιολογικῆς καὶ μορφολογικῆς παθογενείας θὰ προτάξω μόνον, ὅσα μοι φαίνονται ἀπολύτως ἀναγκαῖα πρὸς καλυτέραν κατανοήσιν τῶν ἰδίων μου παρατηρήσεων. Ἐπιβραχύτερον θὰ διαλάβω περὶ τῆς κλινικῆς βιβλιογραφίας (κλινικὴ πορεία, στατιστικὴ καὶ θεραπεία).

Ὡς γνωστόν, τὸ μολυσματικὸν μαλάκιον ἀποτελεῖται ἐκ σκληρῶν ὀγκιδίων μεγέθους κεφαλῆς καρφίδος μέχρι πύσου, σπανίως δ' ἐκ μειζόνων τοιούτων, ἅτινα ἐν ἀρχῇ μόλις ἐξέχουσι τοῦ δέρματος, ἐνῶ εἰς μεταγενέστερα στάδια ἐξελιζέως ἐπι-

* Ἐκ τοῦ παθολογικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Νοσοκομείου München-Schwabing-Διευθυντής: καθηγητῆς S. OBERNDORFER

κάθηνται ἐπ' αὐτοῦ δίκην ἀκροχορδῶν. Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῶν εἶναι λεῖα, μόλις διαφέρουσα τῆς τοῦ δέρματος ἢ ἐμφανίζουσα στιλπνότητα μεργαριτοειδῆ. Ἐδράζονται δὲ εἰς παντοίας χώρας τοῦ δέρματος, κατὰ προτίμησιν ὅμως εἰς τὰ ἔξω γεννητικὰ μέρη, εἰς τὸ δέριμα τῆς κοιλίας, τοῦ τραχήλου, τοῦ προσώπου (βλέφαρα, μέτωπον) ἢ καὶ τοῦ τριχωτοῦ τῆς κεφαλῆς. Ἡ ἡλικία ἔχει κατὰ τοσοῦτον σημασίαν, καθ' ὅσον ἐπὶ τῶν ἡλικιωμένων τὸ μολυσματικὸν μαλακίον ἀναπτύσσεται συνήθως εἰς τὰ γεννητικὰ ὄργανα, ἐνῶ ἐπὶ τῶν παιδῶν συνήθως εἰς τὸ πρόσωπον καὶ εἰς τὸν τράχηλον. Ἀλλὰ γενικῶς εἰπεῖν συγχρότερον ἀλίσκεται ὑπὸ τῆς νόσου τὸ νεαρὸν καὶ λεπτοφυῆς δέριμα. Οὐδέποτε δὲ μέχρι σήμερον ἀνευρέθησαν τὰ ὀγκίδια τοῦ μολυσματικοῦ μαλακίου ἐπὶ τῆς παλάμης καὶ τοῦ πέλματος. Πολλαπλασιαζόμενα δ' αὐτὰ προσεγγίζουσι κατ' ὀλίγον τοσοῦτο πρὸς ἄλληλα, ὥστε μεταξὺ αὐτῶν δὲν ὀράται πλέον φυσιολογικὸν δέριμα. Τοιοῦτοτρόπως δυνατὸν νὰ καλύψωσι μεγάλας περιοχὰς τοῦ δέρματος, ὅπερ τότε προσλαμβάνει ἀνώμαλον ὑβώδη μορφήν. Ἐκαστον δ' ὀγκίδιον τοῦ μαλακίου (τερμίνθου) ἐμφανίζει ἐν τῇ μέσῳ αὐτοῦ σαφὲς ἐντύπωμα, ὅπως ἐπὶ τῆς ἀνεμευλογίας (Varizellen). Ἐὰν δ' ἐν τοιοῦτον ὀγκίδιον πιέσωμεν ἐκατέρωθεν διὰ τῶν ὀνύχων τῶν δύο ἀντιχειρῶν, θὰ ἐκκενωθῇ ἐκ τῆς κεντρικῆς ὀπῆς λευκὴ δίκην ἀφρογάλακτος κοκκώδης οὐσία, ὁ πόλιος τοῦ μαλακίου ἢ τῆς τερμίνθου (Molluskumbrei), ὅστις ἀποτελεῖ χαρακτηριστικώτατον σύμπτωμα διὰ τὴν κλινικὴν διάγνωσιν τοῦ μαλακίου. Ἐπὶ ἀμφιβόλων δὲ περιπτώσεων, καθ' ἃς ἡ κλινικὴ διάγνωσις εἶναι δυσχερῆς, τὸ ζήτημα κρίνεται ἐκ τῆς διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἀποδείξεως τῶν δὴ καλουμένων «σωμάτων τοῦ μαλακίου ἢ τῆς τερμίνθου» ἐντὸς τοῦ ἐκθλιθέντος ἐμβόλου. Ἐὰν δηλαδὴ φέρωμεν τοῦτο ἐπὶ ἀντικειμενοφόρου πλακῶς ἐντὸς σταγόνης ὕδατος, θέλομεν ἴδει ὑπὸ τὸ μικροσκοπίον πολυπληθῆ «σωμάτια τοῦ μαλακίου» δίκην διαυγῶν ψοειδῶν μορφωμάτων.

Σχετικῶς δὲ πρὸς τὴν περιγραφικὴν ἱστολογίαν καὶ ἱστογενεσίαν δέον νὰ εἰπωμεν τὰ ἑξῆς:

Κατὰ τὴν ἱστολογικὴν ἐξέτασιν παρατηροῦμεν μίαν ἐπιθηλιακὴν ὑπερβλάστησιν, λοβώδη τὴν κατασκευήν, ἣτις ἐξορμάται μὲν ἀπὸ τῆς βλαστικῆς στιβάδος τῆς ἐπιδερμίδος (= ἀκανθωτῆ στιβάς — δίκτυον τοῦ Malpighii), ἀλλ' οὐδεμίαν σχέσιν ἐμφανίζει πρὸς τοὺς σμηγματογόνους ἀδένας ἢ πρὸς τὸ ἐπιθήλιον τῶν θυλακίων τῶν τριχῶν. Τοιαύτην σχέσιν ἐσφαλμένως πρότερον παρεδέχοντο ἕνεκα τῆς λοβώδους ὄψεως τῶν νεοπλαστιῶν τοῦ μαλακίου οἱ F. Hebra, T. Fox, Rindfleisch, Biesiadecki, Renaut, Fagge, Crocker, Zeissl, Neumann, Kaposi κ. ἄλ. Ἀλλ' ἐν ταῖς νεοπλαστίαις ταύταις οὐδέποτε ἀνευρέθησαν σμηγματογόνοι ἀδένες ἢ λείψανα αὐτῶν. Ἐτέρωθεν οἱ R. Virchow, Thin, O. Israel, Benda κ. ἄλ. ἐνόμιζον ὅτι κατάγονται ἐξ ἐπιθηλιακῶν ὑπερβλαστήσεων τῆς ἀκανθωτῆς

στιβάδος του θυλακίου των τριχών, καιτοι οὐδέποτε παρατηρήθη νὰ προβάλλῃ ἐκ τοῦ κεντρικοῦ ἐντυπώματος τοῦ ὀγκιδίου θρίξ τις. Καί ἡ παραδοχὴ λοιπὸν αὕτη ἀπεδείχθη κατὰ τὰς νεωτέρας ἐρεῦνας ἐσφαλμένη, διότι ἐπὶ τοῦ μολυσματικοῦ μαλακίου πρόκειται ἀπλῶς καὶ μόνον περὶ μιᾶς προσβολῆς τοῦ καλυπτηρίου ἐπιθηλίου καὶ δὴ τῆς Μαλπιγιανῆς στιβάδος (Caspary, O. Simon, Lukomsky, Geber, Boeck, Bizzozero, Manfredi, Campana, Török καὶ Tommasoli, Kromayer, Kuznitzky, P. G. Uppa), ἣτις, ὡς ἐφεξῆς θέλομεν ἶδει, ὑπερβλαστάνει κατὰ τρόπον ἐντελῶς χαρακτηριστικόν. Πρὸς τὸ κέντρον δηλαδὴ τοῦ μαλακίου συνωθοῦνται πάντες οἱ μεσοθηλαῖοι ἐπιθηλιακοὶ κῶνοι σχηματίζοντες οἰονεὶ κοιλότητα, πληρουμένην ὑπὸ τῶν εἰρημένων σωματίων τοῦ μαλακίου, ὑπὸ κατὰ φύσιν κερατοποιηθέντων πλακωδῶν ἐπιθηλιακῶν κυττάρων, ὑπὸ λιποσφαιρίων καὶ ὑπὸ λιποκρυστάλλων.

Ἄλλὰ ποίαν διάθεσιν ἐμφανίζει ὁ δερματικὸς συνδετικὸς ἴστος ἀπέναντι τῆς εἰσβολῆς τῶν ἐπιθηλιακῶν μαζῶν;

Σχετικῶς πρὸς τοῦτο παρατηροῦμεν ὅτι ὑπερβλάστησις τοῦ χορίου τοῦ δέρματος δὲν ἐπακολουθεῖ ὡς ἀντίδρασις εἰς τὴν δαψιλῆ βλάστησιν τοῦ ἐπιθηλίου. Τούναντίον δ' ἡ θηλώδης στιβάς αὐτοῦ ἐν μέρει μὲν ἀπωθεῖται τελείως πρὸς τὰ πλάγια ὑπὸ τῶν προελαυνόντων ἐπιθηλίων, ἐν μέρει δὲ συμπιέζεται εἰς στενὰ ὑπολείμματα. Ἐκ τούτου δὲ παράγεται ἡ ἰδιότυπος λοβώδης κατασκευὴ τοῦ μαλακίου, ἡ δίκην κάψης ἐλυτροειδῆς διάταξις τοῦ συνδετικοῦ ἴστου καὶ ἡ ἀπουσία μισχοειδῶν σχηματισμῶν ὁμοίων, πρὸς οὓς γνωρίζομεν ἐπὶ τοῦ ὀξέος κονδυλώματος· γνωστὸν δὲ τυγχάνει ὅτι τὸ μαλάκιον ἐπικάθηται πλατὺ ἐπὶ τοῦ ὑποθέματος αὐτοῦ καὶ κυρτοῦται ὁμοτίμως ὑπὲρ αὐτὸ πανταχόθεν εἰς τὰ περιφερικὰ αὐτοῦ μέρη περιβαλλόμενον ὑπὸ φυσιολογικῆς ἐπιδερμίδος. Τὰ δὲ καθ' ἕνα στον λοβία τοῦ μαλακίου μορφώματος χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων μόνον διὰ στενῶν διαφραγμάτων συνδετικοῦ ἴστου. Οὐδαμῶς δὲ τοῦ πέριξ συνδετικοῦ ἴστου ἀποδεικνύονται σύνδρομα φαινόμενα φλεγμονῆς ἐκ μέρους τοῦ ἀγγειακοῦ συστήματος (ὑπεραιμία καὶ ἐξιδρώσις), ὡς καὶ πᾶσα ὑπερβλάστησις ἐκ μέρους αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν ἐλλείπει ὁ ὑπέρυθρος ἐκείνος χρωματισμὸς, ὃν συναντῶμεν ἐπὶ τοῦ κονδυλώματος, ὡς ἐπὶ τοῦ ὀμαλοῦ καὶ τοῦ ὀξέος ἐρυθροῦ λειχῆνος. Ὡς δ' ἤδη ἀνωτέρω ἐλέχθη, τὸ μαλάκιον ἐμφανίζει ἀείποτε μᾶλλον ἢ ἥττον ἦν χροιάν καὶ τὸ κατὰ φύσιν δέρμα, πάντως ὅμως οὐδέποτε ἐμφανίζει ἐξ ἀρχῆς μίαν συνιστῶσαν ἐρυθροῦ.

Ἐκ τῶν ἄρτι ἐκτεθέντων συνάγεται ὅτι ἐπὶ τοῦ μολυσματικοῦ μαλακίου πρόκειται περὶ πρωτογενοῦς καὶ μεμονωμένης προσβολῆς τοῦ ἐπιθηλίου. Ἡ παθολογία τοῦ δέρματος γνωρίζει καὶ ἑτέρας ἀναλόγους εἰκόνας νοσημάτων, ἐφ' ὧν ἐπίσης πρόκειται περὶ ἀμιγροῦς ἐπιθηλιακῆς βλαστήσεως, ὡς π.χ. αἱ νεαραὶ καὶ γεροντικαὶ ἀχροχορδόνες (juvenile und senile Warzen). Ἐναντι τούτων βλέπομεν ὅτι

ἐπ' ἄλλων δερματικῶν ἐξανθήσεων εἰς τὴν πρωτογενῆ ὑπερβλάστησιν τοῦ ἐπιθηλίου προστίθεται ἐπιγενῶς καὶ ὑπερτροφία τῆς θηλώδους στιβάδος τοῦ δέρματος (θηλώδης ὑπερτροφία, Papillarhypertrophie), ὡς π. χ. ἐπὶ τῆς μελανοποιητικῆς ἀκανθώσεως (Akanthosis nigricans), ἐπὶ τῶν σκληρῶν (κοινῶν) ἀκροχορδῶν (vulgäre Warzen), ἐπὶ τῆς πελματιαίας ἀκροχορδῶνος (Verruca plantaris) καὶ ἐπὶ τοῦ ὀξέος κονδυλώματος.

Καὶ νῦν ἐξετάσωμεν τὰς ἐκφυλιστικὰς ἐξεργασίας ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ὑπερβλαστήσαντος ἐπιθηλίου, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν δευτέραν ἀξιόλογον φάσιν τῆς ἐξελιξεως τοῦ μολυσματικοῦ μαλακίου. Αἱ ἐξεργασίαι αὗται συμβαδίζουσι μετὰ τῶν ὑπερβλαστικῶν φαινομένων καὶ δύνανται ἀπ' εὐθείας νὰ ἐρμηνεύσωσιν ὠρισμένα κλινικὰ γεγονότα, ὡς π. χ. διατὶ ἕκαστον ὀγκίδιον τοῦ μαλακίου περιέχει εἰδικὸν ὕλικόν ἐκθλιβόμενον ἐπὶ πιέσει ἐκ τῶν πλαγίων. Ἐπὶ τὰ ἐκτός, πρὸς τὸν συνδετικὸν ἰστόν, δὲν παρατηροῦμεν ἰσχυρὰν ἐκφυλιστικὴν ἐξεργασίαν· ἐνταῦθα τὰ λόβια ἀφορίζονται ὑπὸ κυλινδρικών κυττάρων, ἅτινα ἀπὸ τῶν κατὰ φύσιν διαφέρουσι μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι εἶναι ὀγκωδέστερα καὶ πρωτοπλασμοδέστερα, ὅτι ἐμφανίζουσι πολυπληθεῖς μιτώσεις καὶ ὅτι πάντα φέρουσι μεμεγεθυμένους πυρήνας μετὰ πυρηνίων σφόδρα φιλοξέων. Τὰ τελευταῖα ταῦτα οὐχὶ σπανίως ἐξέρχονται εἰς τὸ πρωτόπλασμα, ἰδίως ἐπὶ νεαρῶν ἐν αὐξήσει διατελούντων μαλακίων. Ἐξοίδησις τῶν πυρηνίων καὶ ἔξοδος αὐτῶν εἰς τὸ πρωτόπλασμα τῶν κυττάρων τῆς βασικῆς στιβάδος εἶναι πάντως σπουδαῖα συμβάματα, καίτοι ἀκόμη δὲν γνωρίζομεν ἀκριβῶς τί κυρίως σημαίνουσιν. Εἰς ἀπόστασιν δὲ 2-3 στοίχων κυττάρων ἀπὸ τῆς βασικῆς στιβάδος ἄρχονται ἤδη ἰδιάζουσαι ἐκφυλίσεις τοῦ ἐπιθηλίου. Συχνὰ ἐνταῦθα συναντᾶ τις ἐπιθηλιακὰ κύτταρα σφόδρα ἐξφδηκότα, ἐν τῷ πρωτοπλάσματι τῶν ὀπίσθων εὐρίσκονται διαφόρου μεγέθους κοκκία εὐχρωστα δι' αἵματοξυλίνης. Ὁ πυρὴν τῶν κυττάρων τούτων ἐπίκειται ἐνδοθεν τοῦ κυτταρικοῦ ὕμενος ἀποπεπλατυσμένος καὶ μηνσειδής, ὅπως ἐπὶ τῶν λιποκυττάρων. Προϊούσης δὲ τῆς ἐξελιξεως τῶν ὀπισθοδρομικῶν ἀλλοιώσεων πρὸς τὸ κέντρον τῶν λοβίων, παρατηροῦμεν ὅτι ἐντὸς τῶν κυττάρων τούτων ἀναφαίνονται διαυγεῖς θέσεις — ὅπερ ἐμποιεῖ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πρόκειται περὶ σχηματισμοῦ κενοτοπίων, — αἵτινες βαθμιαίως πολλαπλασιάζονται καὶ ἐν μέρει συρρέουσιν εἰς μείζονας κοίλους χώρους. Τὰ δὲ φιλοβασικά κοκκία, ὅσα προχωρεῖ ἢ μεταβολὴ αὕτη τοῦ πρωτοπλάσματος, κατὰ τοσοῦτον γίνονται ὀλιγώτερα καὶ τέλος παράγονται φσειδῆ ἢ ὑποστρόγγυλα σωμάτια, ἄνυφα καὶ ἰσχυρῶς θλώντα τὸ φῶς, ἅτινα δὲν κέκτηνται πλέον πυρήνα καὶ ἐντὸς τῶν ὀπίσθων δὲν δυνάμεθα πλέον ν' ἀποδείξωμεν κοκκία πλὴν σπάνια. Τὸ οὐσιῶδες ἄρα τῆς ἐκφυλίσεως ἔγκειται εἰς τὴν ἰσχυρὰν ἐξοίδησιν τῶν κυττάρων, εἰς τὴν μετατροπὴν τοῦ πρωτοπλάσματος αὐτῶν εἰς ἰδιάζουσαν ὀμοειδῆ οὐσίαν καὶ εἰς τὴν ἀπώλειαν τοῦ πυρήνος. Προπαρασκευάζεται δ' ἢ ἐξεργασία αὕτη διὰ μεταβολῶν τῆς οὐσίας τοῦ πυρηνίου, ἐξοίδησεως καὶ

ἐξόδου αὐτῆς εἰς τὸ πρωτόπλασμα, ὡς δι' αὐξήσεως τῆς εὐχρωστότητος αὐτῆς δι' ἐωσίνης. Τὸ τελικὸν προεὶδὸν τῆς κυτταρικῆς ταύτης ἐκφυλίσεως καλοῦμεν «σωμάτιον τοῦ μαλακίου» (τερμίνθου). Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ ἐν τῇ βασικῇ στιβάδι τελεῖται ζωηρὰ νεοπλαστία κυττάρων, τὰ ἐκφυλιζόμενα ἐπιθήλια ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀνά μέσον αὐτῶν κειμένων καὶ ὑπὸ τῆς νοσηρᾶς ἐξεργασίας μὴ θιχθέντων στοιχείων ἀφικνεῦνται σχετικῶς ταχέως εἰς ἐκείνην τὴν ζώνην τῆς ἐπιδερμίδος, ὅπου ἄρχεται ἡ κερατοποίησης. Αὕτη δὲ κατὰ φυσικὸν λόγον ἐπὶ τῶν πασχόντων κυττάρων δὲν τελεῖται καθ' ὃν τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ φύσιν, ἀλλ' ὅπου ἤθελεν ἐν γένει συμβῆναι κερατοποίησης, μεταβάλλονται μόνον αἱ μᾶλλον ἢ ἥττον ἄθικτοι ἐπιχειλίιοι μοῖραι τῶν κυττάρων εἰς κερατίνην, ἢ πιθανῶς μόνον εἰς μίαν μᾶζαν ὁμοίαν τῇ κερατίνῃ, χωρὶς προηγουμένως νὰ ἐμφανισθῇ κερατοϋαλίνη ἢ ἐλαιοειδίνη. Ἐντεῦθεν δὲ τὰ φρειδῆ ἰσχυρῶς φωτοθλαστικὰ σωμάτια περικλείονται ἐνίοτε ὑπὸ λεπτοφυοῦς κερατίνης μεμβράνης· ὅπου δὲ τοῦτο δὲν συμβαίνει, περιβάλλονται ὑπὸ δικτυοειδῶς διατεταγμένων κερατίνων πεταλιῶν, καταγομένων ἐκ τῶν κατὰ φύσιν κερατοποιηθέντων ἐπιθηλίων.

Οὕτως ἔχομεν λοιπὸν ἐν τῷ μολυσματικῷ μαλακίῳ ἐν διδακτικὸν παράδειγμα τῆς Δερματοϊστολογίας, καθ' ὃ εἰς τὴν ὑπερβλάστησιν τοῦ ἐπιθηλίου ἐπακολουθεῖ μία κυτταρικὴ ἐκφύλισις. Ἐκ τῆς ἄλλοτ' ἄλλης συνεργίας τῶν δύο τούτων παθολογικῶν ἀνατομικῶν ἐξεργασιῶν ἐρμηνεύονται αἱ κλινικαὶ διαφοραὶ: ὅτε μὲν δηλαδὴ ὑπερτερεῖ τοῦ ἐκφυλιστικοῦ πκράγοντος ὁ ὑπερβλαστικός, ὅτε δὲ συμβαίνει τὸ ἀντίθετον, ἄλλοτε δ' ἀμφοῖτεροι ἰσοφαρίζουσιν ἀλλήλοις. Ἄλλ' ὅμως δέον μετὰ δυνάμει νὰ τονισθῇ, ὅτι ἡ ἐπὶ καθέτων τομῶν καταφανῆς γιγνομένη πάχυνσις τοῦ Μαλπιγιανοῦ δικτύου (βλαστικῆς στιβάδος), τ. ἔ. ἡ ἀκάνθωσις ἢ ἡ ὑπερτροφία τοῦ δικτύου (Retehypertrophie, ὡς συνήθως ἐκφράζεται πᾶς δερματολόγος ἐξωκλειωμένος πως μετὰ τῆς ἱστολογίας τοῦ πάσχοντος δέρματος) εἶναι τὸ πρωτογενές, τὸ ἀνατομικῶς οὐσιῶδες σύμβαμα, τὸ τὴν κλινικὴν τοῦ μαλακίου ὀρίζον, τ. ἔ. τὸ ἄρχον σύμπτωμα. Ὑπ' αὐτὴν δὲ τὴν ἔποψιν φυσικὰ εἶναι ὀρθότερον καὶ σκοπιμώτερον, ἀντὶ τῆς ὀνομασίας «μολυσματικὸν μαλάκιον»¹, νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν ὑπὸ τοῦ Bollinger καὶ Neisser προταθεῖσαν καὶ ὑπὸ τοῦ Unna ἀποδεκτὴν γενομένην ὀνομασίαν «μολυσματικὸν ἐπιθηλίωμα», ἢ ἔτι

¹ Ταυτῶσμοι εἶναι καὶ αἱ ἐξῆς σπανίως ἐν τῇ παλαιότερᾳ βιβλιογραφίᾳ ἀπαντῶσαι ὀνομασίαι: Epi-thelioma molluscum (Virchow), Condyloma subcutaneum (Zeissl), Condyloma endocysticum (Hancock), Molluscum verrucosum (Kaposi), Acne varioliformis (Bazin, Hardy), Amyloidmilium (Auspitz). Ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἐλληνικῇ βιβλιογραφίᾳ ὁ μὲν Σαντοριναῖος (μετάφρασις τοῦ ἐγχειριδίου τῆς παθολογικῆς ἱστολογίας τοῦ Ἐθ. Rindfleisch, 1875, σ. 395) μεταχειρίζεται τὸν ὄρον «μολυσματικὸν μαλάκιον», οἱ δὲ Μιλτ. Παπαιωάννου (μετάφρασις τοῦ Ἐγχειριδίου δερματικῶν νοσημάτων τοῦ Ed. Lesser, 1893, σ. 313) καὶ ὁ Φωτεινός (μετάφρασις τοῦ ἐγχειριδίου δερματ. νοσημάτων τοῦ E. Gaucher ὑπὸ Πετροπούλου καὶ Εὐαγγέλου, 1915, σ. 228) ὡς καὶ ὁ Κ. Μελισσηνός ἐν τῇ Παθολογικῇ Ἀνατομικῇ αὐτοῦ ἀποκλειστικῶς μεταχειρίζονται τὸν ἀρχαῖον ὄρον «τέρμινθος».

ἀκριβέστερον «μολυσματικὸν ἀκάνθωμα»¹, ἀφοῦ μάλιστα ἀσπαζόμεθα τὴν ἀρχὴν: *denominatio fit a potiori!* Ἀπέναντι τῶν τελευταίων ὀνοματοθεσιῶν, αἵτινες λαμβάνουσιν ὑπ' ὄψιν τὴν ἱστογενεσίαν τῆς ἐξεργασίας, ὁ ὄρος «μολυσματικὸν μαλάκιον», ὃν κατὰ πρῶτον ὁ Bademann μετεχειρίσθη, ἀρμόζει μόνον διὰ τὸ μαλακὸν περιβλήμα, ὅπερ μετὰ τὴν ἐκθλιψιν τοῦ περιεχομένου ὑπολείπεται, διότι κατὰ τᾶλλα τὰ ὀγκίδια ταῦτα εἶναι σφόδρα τεταμένα καὶ σκληρὰ ἐλαστικά. Ἄλλ' ὅμως ὁ ἤττον πρόσφορος παλαιὸς οὗτος ὄρος εἶναι τόσον διαδεδομένος ἐν τῇ διεθνεί βιβλιογραφίᾳ, ὥστε νὰ ἀποβαίῃ ματαιοπονία ἢ σκέψις περὶ καταργήσεως αὐτοῦ. Διτηρήθη δ' οὗτος οὐ μόνον εἰς τὰ συνήθη κλινικὰ ἐγχειρίδια περὶ τῶν νοσημάτων τοῦ δέρματος (π.χ. τοῦ Rost 1926, Jacobi-Zieler 1928), ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ νεώτατα ἔργα τοῦ Frieboes, τοῦ Kyrle καὶ Gans περὶ Παθοϊστολογίας καὶ Παθολογίας τοῦ δέρματος. Ἐνεκα τοῦ αὐτοῦ λόγου θὰ ἔπρεπεν ἐπίσης ν' ἀποφεύγωμεν ἐν τῇ περιγραφικῇ ἱστολογίᾳ νὰ κάμνωμεν χρῆσιν τοῦ ὄρου «σωμάτια τοῦ μαλακίου» διὰ τὰ ἐν τῷ κέντρῳ τῶν ὀγκιδίων κερατοποιηθέντα κύτταρα, τὰ ὑφιστάμενα τὴν εἰδικὴν δυσκερατοποιητικὴν ἐκφύλισιν. Ἐπειδὴ δὲ νεωστὶ (ὄρα κατωτέρω) εἰσήχθη ἡ ἔκφρασις «κερατοειδές» (κάλλιον κερατινοειδές) διὰ τὴν ἰδιότυπον ὁμοειδῆ καὶ ἰσχυρῶς φωτοθλαστικὴν οὐσίαν τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου, θὰ προέτεινον ἀντὶ τῆς ὀνομασίας «σωμάτια τοῦ μαλακίου» τὸν ὄρον «κερατινοειδῆ σωματία» ἢ σωματία τῶν Virchow-Paterson, διότι ἤδη ὁ R. Virchow παρετήρησε ταῦτα, ὁ δὲ Paterson (1841) κοινῇ μετὰ τοῦ Henderson κατὰ πρῶτον περιέγραψεν αὐτὰ διεξοδικῶς. Ἄλλως τε ἡ ὀνομασία κατὰ τὸν Paterson ἦτο πρότερον ἐν χρήσει καὶ μόνον ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις περιέπεσεν εἰς λήθην.

Καὶ νῦν ἄς στραφῶμεν πρὸς τὸ πολυμάχητον πρόβλημα περὶ τῶν δοξασιῶν, αἵτινες ἐπικρατοῦσι σήμερον σχετικῶς πρὸς τὸν **αιτιολογικὸν παράγοντα**. Κατ' ἀρχὰς δέον μετ' ἐμφάσεως νὰ ἐξαρθῇ, ὅτι οὐδεμία ἀμφιβολία πλέον πρέπει νὰ ὑφίσταται ὡς πρὸς τὴν **μολυσματικὴν φύσιν τοῦ μαλακίου**, διότι τὰ ἐπιτυχῆ πειράματα μεταδόσεως, τὰ γενόμενα δι' ὕλικου τοῦ μαλακίου ὑπὸ τοῦ Retzius (1871) καὶ

¹ Ὡς νεόπλασμα θεωρούμενον τὸ μολυσματικὸν μαλάκιον εἶναι ἐν καθαρὸν ἀκάνθωμα, οὗ ἕνεκεν ὁ P. G. Unna ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ περὶ Ἱστοπαθολογίας τοῦ δέρματος κατέταξεν αὐτὸ εἰς τὴν ὁμάδα τῶν καλοήθων ἐπιθηλιακῶν νεοπλασιῶν. Ἐπίσης καὶ ὁ Jadassohn ἀναφέρει αὐτὸ μετὰ τῶν λοιμωδῶν καλοήθων ἐπιθηλιωμάτων. Ἄλλ' ὅμως ἀπὸ ὀγκρευνητικῆς ἀπόψεως δέον νὰ παρατηρηθῇ διὰ τὴν κατάταξιν ταύτην ὅτι ἡ τοῦ μαλακίου ὑπερβλάστησις δὲν παριστᾷ γνήσιον ἐπιθηλιακὸν βλάστωμα, ἀλλ' ὀγκοειδῆ ὑπέροπλασιν τοῦ καλυπτηρίου ἐπιθηλίου, ὡς ἀκριβῶς τὸ δξὺ κονδύλωμα, αἱ γεροντικαὶ ἀκροχορδόνες, αἱ ὑπερκερατώσεις, τὸ θήλωμα ἐπὶ κοκκιδιώσεως. Ἐντεῦθεν θὰ προέτεινον ἀντὶ τοῦ ὄρου «μολυσματικὸν ἐπιθηλιώμα» τὸν ὄρον «μολυσματικὴ ἐπιθηλίωσις» (ἢ ἐπιθηλιοπάθεια) τοῦ ἀνθρώπου. Συναφῶς δὲ πρὸς τοῦτο δέον νὰ τονισθῇ, ὅτι τοῦ ὄρου «ἐπιθηλιώμα» δὲν γίνεται ἐνιαία χρῆσις ἐν τῇ βιβλιογραφίᾳ. Ἐνῶ δηλαδὴ τινὲς ἐρευνηταὶ (E. Kaufmann κ. ἄλ.) νοοῦσιν ὑπ' αὐτὸν μόνον τοὺς καλοήθεις ἐπιθηλιακοὺς ὄγκους, ἕτεροι διαστέλλουσι καλοήθη καὶ κακοήθη ἐπιθηλιώματα (Borst κ. ἄλ.).

έφεξής υπό του Vidal (1878), F. J. Pick (1894), Nobl κ. άλλ. διέλυσαν πάσαν τοιαύτην και μάλιστα αφ' ότου ο Haab (1888) και ο Maiocchi ένωφθάλμισαν το μαλάκιον εις το ίδιοι αυτών σώμα. Αί πειραματικά αυται αναπαραγωγαι διεσαφήνισαν περαιτέρω και το ζήτημα του χρόνου τής επφάσεως, ήτις διαρκει επί πολλας έβδομάδας (κατά μέσον όρον 2-3 μήνας), μέχρις ου το εισαχθέν μόλυσμα προκαλέση κλινικά αποτελέσματα. Άλλα και μία σειρά νέων παρατηρήσεων περι έστιν οτε οικογενειακής εμφανίσεως του μαλακίου υπεμφαινουσι την μολυσματικήν φύσιν τής εξεργασίας. Παρατηρήθη δηλαδη ή ταυτόχρονος προσβολή πλειόνων αδελφών ή του έτέρου γονέως και πλειόνων παιδιών. Ούτως ο Aragao και ο Vienna αναφέρουσιν, οτι εκ των πέντε προσώπων οικογενείας τινός τα τρία έπαθον μαλάκιον και δη αποκλειστικώς εν τή προσώπφ. Ο Baum μνημονεύει, οτι ή μήτηρ 15^{ου}ς μείρακος φέροντος μαλάκιον επί του στήθους, τής ράχεως και του προσώπου, ενεφάνιζεν εξανθήσεις μαλακίου επί τής ράχεως. Ο Kingsbury παρατήρησε μαλάκιον επί δύο αδελφών εν τή προεφηβική ήλικία ευρισκομένων, ο δε Knowles ειδεν επιδημιάν του μαλακίου εις οικογενείας ολοκληρους. Συναφώς προς ταυτα μνημονευτά δια βραχέων και ή περίπτωσις του MacLeod περι αυτομάτου αυτενοφθαλμισμού: επί τινος άνδρός δηλαδη υφίσταντο από πενταετίας εξανθήσεις μαλακίου εις το όσχεον μη διασπραισαι εις τα πέριξ, υστερώτερον όμως παρουσιάσθη μία έντονος δισπορα του μαλακίου συνοδευομένη και υπό δερματίτιδος εις το εφήβαιο και εις την έσω επιφάνειαν των μηρών. Περαιτέρω ο Cipolla ανακοινού οτι πειραματιζόμενος δια πόλτου μαλακίου έμολύνθη εις τον προστρίβοντα αντίχειρα υπό μαλακίου, αναφανέντος μετά επφασιν 17 ήμερών, ήτοι εις σημαντικώς βραχύτερον χρόνον ή όσον γενικώς παραδέχονται. Πάσαι αι παρατηρήσεις αυται περι πειραματικής και αυτομάτου μολυσματικότητας δεικνύουσιν οτι δια την εγκατάστασιν τής μολύνσεως υπό μαλακίου πρέπει να προϋπάρχη ώρισμένη δεκτικότης του εδάφους (προδιάθεσις, Disposition), εξαρτωμένη εκ τής ιδιοσυστασίας. Το μέγα πρόβλημα τής ιδιοσυστασίας απασχολει ανά παν βήμα τον τε έρευνητήν, ως και τον πρακτικόν ιατρόν, και όμως δυστυχώς παραμένει εν των δυσπροσιτωτάτων προς έρευναν ζητημάτων! Άλλ' ακριβώς εν τή κλάδφ των λοιμωδών νοσημάτων προβάλλει ή μεγάλη σημασία τής ιδιοσυστασίας! Υπό τας αυτας συνθήκας δηλαδη ή αυτη νόσος το μεν έτερον άτομον προσβάλλει, του δ' άλλου φειδεται. Τήν διάφορον διάθεσιν παντοίων ατόμων απέναντι των αυτών νοσογόνων διεγερτών συνήθως έρμηνεύουσιν εκ των διαφορών τής κατ' άτομον ιδιοσυστασίας, χωρίς όμως να δίδωσι μίαν απάντησιν εις το ερώτημα, ποιαι ιδιότητες τής ιδιοσυστασίας διέπουν το βασίλειον τής φυσικής ανοσίας και τής διαθέσεως. Δια τής παραδοχής ώρισμένης αδεκτικότητας δυνάμεθα να έρμηνεύσωμεν αδιάστως μίαν σειράν ολόκληρον άρνητικων αποτελεσμάτων κατά τους πειραματισμούς του ένοφθαλμισμού.

Οὕτως ὁ Gayara δὲν κατώρθωσε νὰ παραγάγῃ πάθησιν τοῦ ἐπιπεφυκότος, καίτοι ἐνεστάλαζεν εἰς αὐτὸν πόλτον μαλακίου ἢ εἰσήγεν ὑπ' αὐτὸν μικρὰ μόρια μαλακίου. Τὰ δὲ πειράματα ἐνοφθαλμιοῦ τοῦ Leber διὰ στρογγυλοπλασμάτων καλλιεργηθέντων ἐν ὄρφ' ἀνθρωπίῳ, ὡς καὶ τὰ τοῦ Phease ἐπὶ πιθήκων, ἰνδικῶν χοιριδίων καὶ κονίκλων διὰ καλλιεργημάτων ἐνδὲς αὐστηρῶς ἀναεροβίου μικροργανισμοῦ καλλιεργηθέντος ἐξ ἐνδὲς ἀνθρωπίου μαλακίου, ἡστόχησαν ἅπαντα.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων θετικῶν ἀποτελεσμάτων περὶ πειραματικῆς καὶ αὐτομάτου μολυσματικότητος τοῦ μαλακίου συνάγεται εὐκόλως ὅτι αἱ θεωρίαι περὶ τῆς παθογενείας, αἵτινες καταλήγουσιν εἰς βλάβας καθαρῶς χημικὰς ἢ μηχανικὰς, δέον πᾶσαι νὰ θεωρηθῶσιν ὡς κατανικηθεῖσαι.

Βεβαίως μίαν τελείως ἱκανοποιητικὴν διαφώτισιν περὶ τῆς φύσεως τῶν περιῶν ὁ λόγος παθογόνων διεγερτῶν δὲν κατέχομεν ἀκόμη. Ὅτι τὰ συνήθη νοσογόνα μικροπαράσιτα (κόκκοι, βάκιλλοι, σακχαρομύκητες κ.λ.) δὲν πρωταγωνιστοῦσι, περὶ τούτου ὑφίσταται ὁμογνωμία, διότι τὰ νοσογόνα ταῦτα σπέρματα δὲν ἀπαντῶσιν ἐν τῇ ἐκθλίμματι τοῦ μαλακίου οὔτε σταθερὰ ἢ πολυάριθμα, οὔτε τοιαύτην θέσιν κατέχοντα, ὥστε νὰ ὑπεμφαίνηται ἡ αἰτιολογικὴ αὐτῶν σχέσις πρὸς τὴν νεοπλασίαν. Ἀλλὰ πῶς ὁ ἴος τοῦ μαλακίου ἐξωτερικῶς φαίνεται καὶ ποίας βιολογικὰς ιδιότητος ἔχει, περὶ τούτου ἀκόμη μέχρι σήμερον ὑφίσταται πολυγνωμία. Αἱ κυτταρικαὶ ἀλλοιώσεις τοῦ μαλακίου ἐμφανίζουσιν ἓνα τόσον εἰδικὸν χαρακτῆρα, ὥστε πᾶς τις εἶνε αὐτόχρημα ἠναγκασμένος νὰ συσχετίσῃ αὐτὰς πρὸς τὴν παρουσίαν ἰοῦ τινος. Κατ' ἀρχὰς τὸ προσεχέστερον ἦτο ὡς φορεῖς τοῦ μολύσματος ἢ ὡς αὐτὸ τοῦτο τὸ μόλυσμα νὰ θεωρήσῃσι τὰ σωματῖα τοῦ μαλακίου. Ὁ R. Virchow, ὅστις κατέταξε τὸ μαλάκιον εἰς τὰ νεοπλάσματα ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν «ἐπιθηλίωμα μαλακόν», ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος, ὅστις ἀντεπροσώπευσε τὴν ἄποψιν ταύτην, παρατηρήσας τὴν ὁμοιότητα τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου πρὸς τὰ ψοειδῆ κοκκίδια τοῦ ἥπατος τοῦ κονίκλου. Ἐντεῦθεν ὑπέλαβε τὸ μαλάκιον ὡς μίαν πρωτοζωογενῆ μόλυνσιν, παραγομένην ὑπὸ κοκκιδιοειδῶν σποροζῶων. Ὑστερώτερον ὁ Pfeiffer καὶ ὁ Campana ὑπερεμάχησαν τῆς ἐκδοχῆς, ὅτι καὶ τὸ παράσιτον τῆς εὐλογίας τῶν πτηνῶν (Geflügelpocken, Epitheliosis cutis contagiosa avium) ἐμφανίζει χαρακτῆρας κοκκιδίου. Γνωστὸν δὲ τυγχάνει ὅτι οὐχὶ σπανίως ἐπὶ ὀρνιθίων καὶ περιστερῶν ἀναφαίνονται κατὰ τὴν χώραν τῶν καλλαίων καὶ τῶν δερματικῶν λοβῶν τοῦ τραχήλου, ὡς καὶ τῶν βλεφάρων καὶ τοῦ χείλους τῆς ῥινόσ, ὑπορφνα κίτρινα ὀζίδια, ἅτινα κλινικῶς καὶ ἱστολογικῶς ὑπενθυμίζουσι λίαν τὸ μαλάκιον, μάλιστα δ' ὑπὸ πολλῶν ἐρευνητῶν ἐθεωρήθησαν ταυτόσημα πρὸς αὐτὸ (Bollinger, Neisser, Pfeiffer, Campana, Csokor, Lipschütz, Mariani, Diamare κ. ἄ.). Ὁ δὲ μακαρίτης παθολόγος Ἀνατόμος τοῦ Μονάχου Bollinger νομίζει μὲν ὅτι δυνατὸν νὰ καταταχθῶσι τὰ σωματῖα τοῦ μαλακίου εἰς τὴν τάξιν τῶν σποροζῶων, φρονεῖ ὅμως ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τῆς

ομάδος τῶν κοκκιδίων, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν γρεγαρινῶν. Ὁ δὲ Neisser παραδέχεται ὡς διεγέρτας καὶ κοκκίδια καὶ γρεγαρίνας, ἀλλ' εἰδικῶς διὰ τὸ μαλάκιον τῶν ὀρνιθίων θεωρεῖ ὡς αἷτιον τὰς γρεγαρίνας. Ἐφεξῆς τὰς δοξασίας ταύτας ἠσπάσθησαν οἱ Darier, Vidal, Leloir καὶ Touton. Νεωστὶ δὲ ὁ Clarke πιστεύει ὅτι ἐν τῇ μολυσματικῇ μαλακίᾳ ἔχει ἀποδείξει παράσιτα, τὰ ὅποια δὲν ἐμφανίζουσι συγγενειάν τινα πρὸς τὰ κοκκίδια, ἀλλὰ πρὸς τὰς πρωτοζωϊκὰς ομάδας τῶν ἀπλοσποριδίων καὶ τῶν ῥιζομαστιγινῶν, ὡς καὶ πρὸς τὴν βοτανικὴν ομάδα τοῦ συγχυτικοῦ. Ὀνομάζει δ' αὐτὰ πλασόμυξαν μολυσματικὴν ἢ κολλητικὴν (*Plassomyxa contagiosa*).

Πᾶσαι αἱ δοξασίαι αὗται περὶ τῆς παρασιτικῆς (ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πρωτοζωϊκῆς) φύσεως ὀλοκλήρων τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου ἢ τῶν κενοτοπισοειδῶν καὶ κηλιδοειδῶν ἀχρώστων θέσεων ἐν τῇ κυτοπλάσματι τῶν ἐξωδηκῶτων κυττάρων δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κατακτήσωσιν ἔδαφος, ἐνῶ τούναντιον ὑπερίσχυσαν αἰεὶ μᾶλλον ἐκείναι, αἷτινες τὰ σωματῖα τοῦ μαλακίου δὲν ἐθεώρησαν ὡς αὐτὸ τοῦτο τὸ ζῶν μόλυσμα, ἀλλ' ὡς προϊόντα μεταβολῆς τῶν ἐπιθηλίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐδράζεται ἢ ἔσχε τὴν ἔδραν ὁ ἴος. Ἡ διασάφησις τοῦ πράγματος τούτου εἶναι μία ὑψηρῆς τοῦ Juliusberg καὶ B. Lipschütz. Ἐν ἔτει 1905 κατέδειξε πρῶτος ὁ Juliusberg καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Serra τὴν διηθητικότητα τοῦ ἴου τοῦ μαλακίου διὰ μέσου τοῦ ἐκ πορσελάνης ἠθμοῦ. Ὁ δὲ Casagrandi ἐπέτυχε ν' ἀνεύρη ἐν τῇ χυμῷ τοῦ ἐκθλίμματος τοῦ μολυσματικοῦ μαλακίου μορφώματα διηθητά, εὐκίνητα καὶ διὰ τῆς χρώσεως εὐκόλως παριστώμενα. Ἐν ἔτει δὲ 1908 ὁ Lipschütz ἔχρωσε τομὰς τοῦ μαλακίου τραχυθεύσας ἐν ἀπολύτῳ οἶνοπνεύματι, ἐν οἶνοπνεύματι + αἰθέρι καὶ ὁσμικῇ ὀξει κατὰ τὴν μαστιγιομέθοδον τοῦ Löffler καὶ τὴν τοῦ Giemsa. Διὰ τῆς χρωστικῆς ταύτης μεθόδου καὶ τῇ βοήθειᾳ τοῦ ὑπερμικροσκοπίου ἀπέδειξεν ἐντὸς τῶν ἐξωδηκῶτων κυττάρων τῆς Μαλπιγιανῆς στιβάδος (δικτύου, Retezellen) μικρότατα κοκκία (κατὰ μέσον ὄρον 0,2 - 0,25 μ.) μικρᾶς φωτοθλαστικῆς δυνάμεως, ἀκίνητα, φέροντα βλεφαρίδας καὶ μεμβράναν, ὧν κοκκίων ὁμοίως δὲν κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχη τὴν ἀπομόνωσιν ἢ τὴν καλλιέργειαν. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ συγγραφέως πρόκειται περὶ μιᾶς παραλλαγῆς στρογγυλοπλασμάτων, καταταξιμῶν εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν μετὰ τῶν μορφωμάτων, τὰ ὅποια ὁ διακεκριμένος Γάλλος παρατηρητῆς Borrel εὔρε διὰ τῆς στυπτικῆς μεθόδου τοῦ Löffler ἐν τῇ μολυσματικῇ ἐπιθηλίῳματι τῶν περιστερῶν, ὡς μετὰ τῶν «στοιχειωδῶν σωματίων» (*Elementarkörperchen*), τὰ ὅποια περιέγραψεν ὁ v. Prowazek ἐπὶ τῆς εὐλογίας. Κατὰ ταῦτα ὁ Lipschütz διὰ τῶν ἐνδελεχῶν συγκριτικῶν σπουδῶν αὐτοῦ περὶ τῶν λεπτῶν ἱστολογικῶν συμβαινόντων ἐν τῇ μολυσματικῇ μαλακίᾳ καὶ τῇ μετ' αὐτοῦ στενῶς συγγενευούσῃ εὐλογίᾳ τῶν πτηνῶν, κατέληξεν εἰς τὴν δοξασίαν, ὅτι ἀμφότεραι αἱ νόσοι δέον νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν ομάδα τῶν κυτταροοίκων ἐγκλεισματογόνων νόσων τοῦ δέρματος (*Einschlusskrankheiten*). Εἰρή-

σθω ἔτι ὅτι κατὰ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ Lipschütz ἢ μὲν χρώσις κατὰ Pappenheim παριστάνει τὰ στρογγυλοπλάσματα ὡς ἐνιαίαν μᾶζαν, ἐνῶ ἢ κατὰ Giemsa καὶ ἢ μαστιγιόχρωσις κατὰ Löffler ἀναλύει αὐτὰ εἰς μεῖζονα ὑποστρόγγυλα σωματῖα κατὰ τὸ $\frac{1}{4}$ τῶν περιπτώσεων. Ἀπέναντι τῶν ἐρμηνειῶν τούτων, ἃς ὁ Lipschütz ἔδωκεν εἰς τὰ εὐρήματα αὐτοῦ, μία σειρὰ ἐρευνητῶν τηροῦσιν ἀποκρουστικὴν στάσιν. Ὁ Cipolla, Garcano καὶ Mariani δικαίως ἐξαίρουσιν, ὅτι ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γνώστων μορφολογικῶν καὶ χρωστικῶν ἰδιοτήτων τῶν μικρῶν τούτων σωματῖων δὲν ἐπιβάλλεται νὰ συμπεράνωμεν μετ' ἀσφαλείας ἐπὶ τὴν παρασιτικὴν φύσιν αὐτῶν. Ὁ Cipolla ὑπολαμβάνει αὐτὰ ὡς εἰδικὰ ἐκφυλιστικὰ φαινόμενα, διότι ἐν τομαῖς εἶναι σπάνια, ἐνῶ ἐν ἐπαλείμμασι πόλτου τοῦ μαλακίου, ἐν οἷς τὰ κύτταρα εἶναι λίαν ἠλλοιωμένα, ἀπαντῶσιν ἀφθονώτατα καὶ κυρίως ἐξωθεν τῶν κυττάρων. Ὁ Mariani εἶδε τὰ μικρὰ ταῦτα σωματῖα ἐν τῷ *νωπῶ ἀχρώστῳ παρασκευάσματι* (Nativpräparat) ὡς στοιχεῖα ἐν μέρει ὑποστρόγγυλα, ἐν μέρει ἐπιμήκη, μετρίως ἰσχυρὰ θλώντα τὸ φῶς, ἅτινα ἐνίοτε ἐμφανίζουσιν ἐν ἐξωδηκῶς καὶ ἐν λεπτὸν ἄκρον, ὡς καὶ δονητικᾶς καὶ κυλινδρικᾶς (περιστροφικᾶς) κινήσεις. Ὁ Mariani διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου ἀνεῦρε λίαν ὅμοια σωματῖα καὶ ἐπὶ τοῦ μολυσματικοῦ ἐπιθηλιώματος τῶν περιστερῶν, πλὴν ὅτι ἦσαν ἐνταῦθα ἀκόμη μικρότερα καὶ μονομόρφως στρογγύλα. Ὁ δὲ Scherber ἀπέδειξε τοιαῦτα σωματῖα καὶ ἐν τῷ σκοτεινῷ πεδίῳ. Ὁσαύτως καὶ ὁ Campana καθώρισε μικρὰ σωματῖα ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ τοῦ Lipschütz.

Κατὰ ταῦτα δὲν εἶναι τελείως ἀποδεδειγμένον, — καίπερ πιθανώτατον, — ἂν τὰ κοκκία τοῦ Lipschütz πραγματικῶς παριστῶσι τὸ ζῶν ἢ ἔμβιον μόλυσμα (Contagium vivum ἢ animatum) τοῦ μαλακίου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅμως δὲν δύναται τις σήμερον ν' ἀμφιβάλλῃ, ὅτι ὡς διεγέρτης τοῦ μολυσματικοῦ μαλακίου θεωρητέος εἰς «μικρὸς διηθητὸς» ἴός, ὅστις διακρίνεται κατὰ τοῦτο, ὅτι κέκτηται ἰδιάζουσαν ῥοπὴν νὰ ἐγκαθίσταται ἐντὸς τοῦ ἐπιθηλιακοῦ κυττάρου, ὅτι ἄρα εἶναι «ἐπιδερμιδότροπος». Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἴπωμεν τὸν ἔσχατον λόγον, μέχρις οὔ κατορθώσωμεν νὰ ἀπομονώσωμεν, καλλιεργήσωμεν τὸ τὸν ἠθμὸν τοῦ Berkefeld διηθοῦν σπέρμα καὶ διὰ τοῦ καλλιεργήματος αὐτοῦ ἀναπαραγάγωμεν τὴν πάθῃσιν.

Περαιτέρω μένει ἄλυτον ἀκόμη τὸ ζήτημα, ἂν ὁ διεγέρτης εἶναι ἀπ' ἀρχῆς ἐγκαθεσταμένος ἐν τῷ πυρῆνι, τ. ἔ. ἂν κυρίως εἶναι πυρηνικὸς ἴός, ὅστις ἐπιγενῶς εἰσέρχεται εἰς τὸ πρωτόπλασμα, ἢ ἀπ' ἀρχῆς ἀγκυροβολεῖ ἐν τῷ πλάσματι. Πάντως ἢ παρουσία αὐτοῦ προκαλεῖ ἐν τῷ κυττάρῳ ἐκτεταμένους μετασχηματισμοὺς τούτου καὶ παντοειδῆ φαινόμενα ἐκφυλίσεως, ὧν δύο χαρακτηριστέα ὡς ἰδίως οὐσιώδη:

1^{ον} Ἡ ἐξοίδησις τῶν πυρηνίων καὶ ἢ ἐκ τοῦ πυρῆνος ἐξοδος αὐτῶν καὶ

2ον Ὁ ἐν τῷ πρωτοπλάσματι σχηματισμὸς τῶν ιδιοτύπων ἐκείνων ὁμοειδῶν μορφωμάτων, ἅτινα ἀνωτέρω ἐγνωρίσαμεν ὡς «σωμάτια τοῦ μαλακίου».

Ἡ φύσις καὶ ἡ γένεσις τῶν τελευταίων τούτων εἶναι αἰνιγματώδης ἔτι. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Kyrle, ὅστις ἐν γένει ἀσπάζεται τὰς δοξασίας τοῦ v. Prowazek, μεταξὺ τῆς ἐξειδησεως τοῦ πυρηνίου καὶ ἐξόδου αὐτοῦ ἀφ' ἐνδὸς καὶ τῆς ἐμφανίσεως τῶν σωματίων τούτων τοῦ μαλακίου (κυτταρικῶν ἐγκλεισμάτων) ἀφ' ἐτέρου ὑφίσταται στενωτάτη τις σχέσις. Πάντα δηλαδὴ τὰ συμβαίνοντα ταῦτα ἀποτελοῦσι μίαν ἀδιάκοπον σειρὰν. Ὁ v. Prowazek ἐφαντάσθη, ὅτι τὸ πρωτόπλασμα περιβάλλει τὰ ἐν τῷ κυττάρῳ παρασιτοῦντα σπέρματα ἐλυτροειδῶς, ἐξ οὗ ἐκάλεισε τὰ παράσιτα *χλαμυδοζῶα*, τ. ἔ. διεγέρτας, οἵτινες περιβάλλονται ὑπὸ μανδυῶν, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς περιβλητικῆς ταύτης ἐξεργασίας εἶναι ἀκριβῶς τὰ «ἐγκλείσματα». Ἐντεῦθεν ὅπου ἠθέλομεν εὔρει τὰ τελευταῖα, ἐκεῖ δέον πάντοτε νὰ ἀποδεχώμεθα τὴν παρουσίαν ἐνδὸς τοιούτου ἰοῦ. Εἶναι δ' αὐτὰ ἀπ' εὐθείας χαρακτηριστικὰ διὰ τὴν ὁμάδα ταύτην τῶν παθήσεων, ἅς διὰ τοῦτο ἴσως δυνατὸν νὰ ὀνομάσῃ τις «παθήσεις ἐγκλεισματογόνους». Ὡς ὑπόδειγμα δὲ εἰς τὸν Prowazek κατὰ τὰς ἐρεῦνας τῶν ἐγκλεισμάτων ἐχρησίμευσε τὸ σωματίον τοῦ Guarneri ἐπὶ τῆς εὐλογίας.

Τὸ μολυσματικὸν μαλάκιον ἐμφανίζει λοιπὸν ἐγκλείσματα, ὥστε περὶ τῆς συγγενείας αὐτοῦ πρὸς τὰς ὑπὸ χλαμυδοζῶων προκαλουμένας παθήσεις τοῦ ἐπιθηλίου, τὰς ὑπὸ τοῦ Borrel *ἐπιθηλιώσεις* καλουμένας, δὲν ὑπάρχει οὐδεμία πλέον ἀμφιβολία. Συναφῶς πρὸς τὰ ἄρτι ἐκτεθέντα καὶ πρὸς καλυτέραν διαφώτισιν αὐτῶν ἅς ἐξετάσωμεν διὰ βραχέων ἐτέρας τινὰς παθήσεις ἐγκλεισματογόνους, αἵτινες ὑπὸ μορφολογικὴν καὶ αἰτιολογικὴν ἔποψιν ἐμφανίζουσι μεγάλην συμφωνίαν πρὸς τὸ μολυσματικὸν μαλάκιον.

Κατ' ἀρχὰς καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ *κονδυλωματώδη μορφώματα* καὶ τὰ παντοῖα εἶδη τῶν *ἀκροχορδόνων*, ἐπιθυμοῦμεν μετ' ἐμφάσεως νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι κατὰ τὴν γένεσιν αὐτῶν συνεργεῖ εἰς ζῶν ἰός καὶ δὴ πάλιν «*διηθητός*». Τοῦτο δύναται τανῦν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποδεδειγμένον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πολλαπλῶς ἐπιτυχόντων πειραμάτων ἐνοφθαλμιμοῦ, τὰ ὁποῖα ἐξετέλεσαν δι' ὕλικου μὲν ἀκροχορδόνων ὁ Jadassohn (1896), ὁ Kingery καὶ ὁ Wille, διὰ κωνδυλωματώδους δὲ ὕλικου οἱ Kranz, Wälsch καὶ Fantl, Cronquist, E. V. Ullmann, Ziegler, Frey κ. ἄλ. Μόνον ἐλλείπουσι παρ' αὐτοῖς χαρακτηριστικαὶ ἱστολογικαὶ ἀλλοιώσεις ὅμοιαι πρὸς τὰς τοῦ μαλακίου, ἤτοι δὲν συναντῶμεν τόσον ἐκδήλους ἐκφυλίσεις κυτταρικὰς, οὐδ' εὐρίσκομεν ἐν τοῖς ἐπιθηλίοις κατασκηνοῦντα τὰ κοκκία ἐκεῖνα, ἅτινα θὰ ἠδύναντο νὰ νομισθῶσιν ὡς διεγέρται τῆς παθήσεως. Κατὰ ταῦτα ὁ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς μορφολογίας αὐτοῦ ἄγνωστος μέχρι τοῦδε ἰός δὲν ἐκλύει τόσον θυελλώδεις κυτταρικὰς ἀντιδράσεις καὶ ἐντεῦθεν μάτην ἀναζητοῦνται ὡς ἀποτέλεσμα αὐτῶν ἐγκλείσματα παρεμφερῆ πρὸς τὸ εἶδος τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου. Ἄλλ'

ἐκείνο ὅμως ὅπερ ὁ Unna περιέγραψεν ὡς *sphaironierende* (ballonierende) ἐκφυλισιν, ἀπκντᾶ πολλὰ πλῶς, ἢ τοῦλάχιστον ὑποδηλοῦται. Περαιτέρω πλήρης ἐπικρατεῖ συμφωνία, καθ' ὅσον ἀφορᾶ εἰς τὴν ἐξοίδησιν τῶν πυρηνίων καὶ τὴν ἐξοδον αὐτῶν εἰς τὸ πρωτόπλασμα τοῦ κυττάρου. Ἀκριβῶς δὲ ἐν τῇ ἀντιδράσει ταύτῃ τοῦ πυρηνίου δέον κατὰ τὴν ἐκδοχὴν τοῦ Kyrle νὰ θεωρήσωμεν τὴν οὐσιώδη κοινήν αἰτίαν διὰ τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος ἐξεργασίας καὶ πιθανῶς ἐν αὐτῇ βασίζεται τὸ κύριον μέρος τοῦ συνόλου μυστικοῦ τῶν παθήσεων τούτων. Διότι, ὅπως ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ μολυσματικοῦ μαλακίου ἐν τῇ περιοχῇ τῶν βασικῶν κυττάρων καὶ τῶν προσκειμένων αὐτοῖς ἐπιθηλιῶν εὐρίσκονται ἐντὸς καὶ ἔξωθεν τοῦ πυρήνος σφόδρα φιλόξενα ἐξφθηκῶτα πυρήνια, ταῦτ' οὐ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἀκροχορδῶν καὶ ἐπὶ τῶν ὀξέων κονδυλωμάτων. Πάντοτε καὶ πάλιν ἐπὶ τοιούτων παρασκευασμάτων προσκρούει τις καὶ εἰς φαινόμενα ἐξόδου τοῦ πυρηνίου, ἀκριβῶς καθ' ὃν χρόνον τοῦτο διελαύνει τὸν πυρηνικὸν ὑμένα, κείμενον κατὰ τὸ ἥμισυ ἐντὸς καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἔξωθεν τοῦ πυρήνος. Τὰ φιλόξενα στρογγύλα μέχρι ψοειδῶν σωματῖα δυνάμεθα ἀκριβῶς ὡς τὰ ἀνάλογα μορφώματα ἐπὶ τοῦ μολυσματικοῦ μαλακίου νὰ ὀνομάσωμεν ἐγκλείσματα, καὶ πρὸ πάντων ἤδη ἕνεκα τούτου, διότι ἐμφανίζουσι τελείαν συμφωνίαν πρὸς τὰ σωματῖα τοῦ Guarneri ἐπὶ εὐλογίας. Ἄλλ' ἀπέναντι τοῦ μολυσματικοῦ μαλακίου ἡ διαφορὰ ἐγκτεται, ὡς ἤδη ἐλέχθη, ἐν τούτῳ, ὅτι τὸ μαλάκιον πλὴν τῶν πρὸς τὰ σωματῖα τοῦ Guarneri παρεμφερῶν ἐγκλεισμάτων, τῶν εὐρισκομένων κατὰ τὰ ἐπιχειρίδια μέρη νεαρῶν ὀγκιδίων τοῦ μαλακίου, περιέχει ἔτι καὶ τὰ τυπικὰ σωματῖα τοῦ μαλακίου ὡς δευτέραν κατηγορίαν ἐγκλεισμάτων. Ὁ Kyrle φρονεῖ ὅτι ὁ ὑποτιθέμενος ἴος εἶναι πυρηνικός ἴος, ἴσως μετ' ἰδιαζούσης συγγενείας πρὸς τὸ πυρήνιον, τὸ ὄργανον τοῦ ὀξυγόνου τοῦ κυττάρου κατὰ τὸν Unna. Ὡς ἀντίδρασιν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν παρασίτων πλὴν τῶν ἄλλων δέον νὰ ὑπολάβωμεν καὶ τὴν ἐξοίδησιν τῆς οὐσίας τοῦ πυρηνίου, τὴν δ' ἀποβολὴν αὐτῆς ἴσως ὡς ἀμυντικὴν ἐξεργασίαν τοῦ πυρήνος ἀπέναντι τῆς βλάβης. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δ' ὅμως ὁ ἴος ἀφικνεῖται μετὰ τοῦ ἐξερχομένου πυρηνίου καὶ εἰς τὸ πρωτόπλασμα, ἔνθα προΐούσης τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ διενεργεῖ μᾶλλον ἢ ἤττον ἐκτεταμένας ἐκφυλίσεις αὐτοῦ. Τὰ δ' ἐγκλείσματα τῆς κατηγορίας τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου εἶναι τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τούτου.

Ἐνταῦθα ἔρχεται ἀφ' ἑαυτῆς πρὸς συζήτησιν ἢ σειρά τῆς κοινῆς ψωριάσεως. Καὶ αὕτη παριστᾶ παθολογικῶς ἀνατομικῶς ἐν παράδειγμα πρωτογενοῦς ἐπιθηλιακῆς παθήσεως, τ. ἔ. ἐπιθηλιώσεως συγγενεοῦσης ἀπολύτως πρὸς τὰς ἄρτι συζητηθείσας ἐξεργασίας. Εἰς τὴν ἐκδοχὴν δὲ ταύτην κατ' ἀνάγκην καταλήγει τις παρακολουθῶν τὰς μνημονευθείσας δοξασίας περὶ τῆς παθογνωμονικῆς σημασίας τῶν ἐγκλεισμάτων καὶ ἐξετάζων τὰ ἱστολογικὰ εὐρήματα ἐπὶ νεαρῶν ἐξανθήσεων ψωριάσεως. Πραγματικῶς ἀνὰ πᾶν βῆμα εὐρίσκει τις ἐν τοῖς γενικῶς ὀλίγον ἐξφθηκῶσι κυττάροις τοῦ Μαλπιγιανοῦ δικτύου, μάλιστα ἐν ταῖς βαθυτέραις στιβάσι τοῦ

ἐπιθηλίου, μίαν ὑπέρμετρον ἐξοίδησιν καὶ ὀξυφιλίαν τῶν πυρηνίων, ὡς συχνὴν ἐξοδὸν αὐτῶν εἰς τὸ κυτταρικὸν πρωτόπλασμα, ἐν ἄλλαις λέξεσι τὸν σχηματισμὸν ἐγκλεισμάτων τοῦ τύπου τοῦ σωματίου τοῦ Guarnieri, τὰ ὁποῖα συνήθως ἀποκαλοῦσι «σωμάτια ψωριάσεως». Ὁ Kyrle ἐπὶ τῇ βάσει συγκριτικῶν μορφολογικῶν μελετῶν καταλήγει εἰς τὴν ἐκδοχὴν ὅτι τὰ κυτταρικὰ ταῦτα ἐγκλείσματα ἐπὶ τῆς ψωριάσεως πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὁμοίως εἰδικὰ δι' αὐτὴν, ὅπως τάνάλογα μορφώματα ἐπὶ τῆς εὐλογίας, περὶ τῆς εἰδικότητος τῶν ὁποίων οὐδεὶς ὁ ἀμφιβάλλων. Ὑπὲρ τῆς αὐτοτελείας τῆς ψωριάσεως καὶ ὑπὲρ τῆς παρουσίας ἐν αὐτῇ εἰδικοῦ χλαμυδοζῶου δὲν λαλεῖ μόνον τὸ φινόμενον τοῦ πυρηνίου, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Lipschütz καὶ v. Prowazek περιγραφέντα μορφώματα ἐν τοῖς ἐπαλείμμασιν ἐξανθήσεων ψωριάσεως, ἅτινα δεικνύουσιν ὁμοιότητα πρὸς τὰ στρογγυλοπλάσματα ἐπὶ τοῦ μαλακίου καὶ ἐπὶ τῆς εὐλογίας τῶν περιστερῶν, ὡς καὶ πρὸς τὰ «στοιχειώδη σωμάτια» ἐπὶ τῆς εὐλογίας τοῦ ἀνθρώπου.

Πολὸ ὀλιγώτερον ἱκανοποιητικαὶ εἶναι αἱ βιολογικαὶ ἡμῶν γνώσεις σχετικῶς πρὸς τὴν παραψωρίασιν, μίαν ὁμάδα παθήσεων, ἣτις, ὡς ἤδη τὸ ὑπὸ τοῦ Brocq δοθὲν ὄνομα λέγει, ἐμφανίζει πρὸς τὴν κοινὴν ψωρίασιν ὠρισμένας κοινὰς ιδιότητας ὑπὸ κλινικὴν καὶ παθολογικὴν ἀνατομικὴν ἔποψιν. Ἐντεῦθεν παρὰ πολλοῖς ἐρευνηταῖς (Kyrle κ. ἄλ.) ἐγεννήθη ἡ εἰκασία, μὴ ἐνταῦθα πρόκειται περὶ μιᾶς παθήσεως ἐκ χλαμυδοζῶων, τ. ἔ. περὶ ἐπιθηλιώσεως. Ἄλλ' ὅμως ἀποδείξεις περὶ τούτου δὲν προσηνήχθησαν μέχρι τοῦδε. Συναφῶς πρὸς ταῦτα ἀναφέρομεν ἔτι τὴν ἐρυθρὰν πιτυρίασιν καὶ τὸν ὁμαλὸν ἐρυθρὸν λειχήνα καὶ τὸν ὀξύν, ἅτινα ὑπὸ γενετήριον ἔποψιν δεικνύουσιν ὠρισμένας συμφωνίας πρὸς τὴν ψωρίασιν καὶ παραψωρίασιν καὶ τούτου ἕνεκεν ὁ Kyrle καὶ περὶ αὐτῶν παραδέχεται χλαμυδοζῶα ὡς διεγέρτας.

Ἄλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν δερματώσεων τούτων, τοῦλάχιστον κατὰ τὰ διὰ τοῦ μικροσκοπίου μέχρι τοῦδε καθορισθέντα, δὲν εὐρίσκομεν σημεῖα ὑπεμφαίνοντα τὸ εἶδος καὶ τὴν φύσιν τοῦ ἰοῦ.

Πρὸς τὸ μολυσματικὸν μαλάκιον ὑπὸ παθογενετήριον ἔποψιν ἀναμφιβόλως ἔχει μείζονα ὁμοιότητα ἢ δερμάτωσις τοῦ Darier, ἣτις καὶ ψωροσπέρωσις θυλακιδώδης βλαστικὴ ἐπικαλεῖται (Psorospermiosis follicularis vegetans). Ὡς γνωστόν, ἡ ἐξεργασία τῆς παθήσεως ταύτης χαρακτηρίζεται ἐκ τῆς παρουσίας ἰδιοτύπων ἐκπεφυλισμένων κυττάρων τοῦ Μαλπιγιανοῦ δικτύου, τὰ ὁποῖα ὁ Darier ὠνόμασε στρογγύλα σωμάτια (Corps ronds) καὶ κόκκους (Grains). Ταῦτα παθολογικῶς ἀνατομικῶς δεόν νὰ ἐκτιμηθῶσιν ὡς μία δυσκερατοποιητικὴ ἐξεργασία. Ἀκαθόριστον μόνον μένει ὑπὸ ποίων δυνάμεων ἐκλύεται ἡ ἰδιάζουσα αὕτη διαταραχὴ ἐν τῇ πρῶτῃ τῆς κερατοποιήσεως. Πιθκνῶς προκαλεῖται ὑπὸ ζῶντος ἰοῦ καὶ οὕτως οἱ κόκκοι καὶ αἱ προδαθμίδες αὐτῶν, τὰ στρογγύλα σωμάτια, ἐρμηνευτέα ὡς «κυτταρικὰ ἐγκλείσματα», καθ' ὃν τρόπον καὶ τὰ σωμάτια τοῦ μαλακίου.

Ἐν τοῖς προηγουμένοις, ὅπως ἐμβαθύνωμεν εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς φύσεως τοῦ μολυσματικοῦ μαλακίου, παρετάξαμεν ἀδιάστως παντοίας παθολογικὰς ἐξεργασίας καὶ ὑπὸ ὠρισμένην ἔποψιν ἐπεσκοπήσαμεν αὐτὰς ἀπὸ κοινοῦ βιολογικοῦ παρατηρητηρίου.

Φυσικὰ δὲν ἐπετεύχθησαν πολλὰ πράγματα διὰ τῆς ἀναλογοποιήσεως ταύτης καὶ ἴσως θὰ ἐπερίττειε νὰ τονίσωμεν ὅτι αἱ μνημονευθεῖσαι δοξασαί κατὰ μέγα μέρος εἶναι ὑποθετικῆς φύσεως, ἀλλ' ὅμως εἶναι ἱκαναὶ νὰ παράσχωσιν ἡμῖν ἐρημνεῖαν τινὰ διὰ τὰς ἰδιαζούσας ταύτας ἐξεργασίας. Καὶ ἂν ἀκόμη δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τὴν τελευταίαν λέξιν σχετικῶς πρὸς τὸν ἰόν, ὅμως διὰ τῶν συστηματικῶν ἐρευνῶν τοῦ τελευταίου χρόνου (Lipschütz, v. Prowazek κ. ἄ.) ὄλονεν, πυκνοῦνται αἱ ἀποδείξεις διὰ τὴν ὑφισταμένην κοινότητα ἐν τῇ αἰτιολογίᾳ καὶ τῇ παθογενεῖᾳ πασῶν τῶν ἀνωτέρω μνημονευθεισῶν *χλαμυδοζωϊκῶν παθήσεων* τοῦ δέρματος. Ἐντεῦθεν πολὺ παράδοξον φαίνεται διατί ἐπιφανεῖς παθολόγοι Ἀνατόμοι, — ὁ L. Jores (ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Aschoff) καὶ ὁ E. Kaufmann — τὸ μολυσματικὸν μαλάκιον (τέρμινθον) καὶ τὴν δερμάτωσιν τοῦ Darier περιγράφουσι καὶ ἐν αὐταῖς ἔτι ταῖς νεωτάταις ἐκδόσεσι τῶν ἐγχειριδίων αὐτῶν μεταξὺ τῶν «*Δερματοζωϊάσεων*», τ. ἔ μεταξὺ τῶν δερματικῶν παθήσεων τῶν προκαλουμένων διὰ ζωϊκῶν παρασίτων, διότι ἢ ἐκδοχὴ ὡς ζωϊκῶν παρασίτων τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου καὶ τῶν στρογγύλων σωματίων καὶ κόκκων (Corps ronds et Grains) εἶναι μία πρὸ πολλοῦ κατανικηθεῖσα καὶ ἐγκαταλειφθεῖσα ἄποψις. Ἀφ' ἐτέρου δὲ τὸ ζήτημα, ἂν τὰ χλαμυδόζωια ἀνήκουσιν εἰς τὰ ζῷα (δηλ. εἰς τὰ πρωτόζωια) ἢ παριστῶσι κατωτάτους φυτικούς ὀργανισμούς, δὲν ἐλύθη ἔτι τελειωτικῶς. Ὅθεν προτείνω ἀντὶ τῆς ὑπὸ τοῦ v. Prowazek (1907) εἰσαχθείσης ὀνομασίας «*χλαμυδόζωια*» τὸν ὄρον «*χλαμυδοφόρα*», ὅστις οὐδὲν ἐκφράζει περὶ τῆς φύσεως τῶν μικροοργανισμῶν τούτων. Νεωστὶ ὁ Ganz, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν L. Jores καὶ E. Kaufmann, εὐλόγως περιγράφει ἐν τῇ δερματοϊστοπαθολογίᾳ αὐτοῦ τὸ μολυσματικὸν μαλάκιον, τὸ ὄξυ κονδύλωμα καὶ τὰ παντοῖα εἶδη τῶν ἀκροχορδόνων ὑπὸ τὴν συνοπτικὴν καὶ μὴδὲν προδικάζουσιν ἐπιγραφὴν «*τοπικῶς μεταδοτικὰ μολυσματικὰ ἰστονεοπλάσματα*». Ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πάντως δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς περαιτέρω λεπτομερείας καὶ ἂν περὶ αὐτοῦ ἐκάμαμεν ἐν γένει λόγον, ἐπράξαμεν τοῦτο διὰ νὰ δείξωμεν πόσον ἐπίπλοκος ἢ περιοχὴ αὕτη τῆς Παθολογίας καὶ πόσα ἐρωτηματικὰ ἐν αὐτῇ ἀνακύπτουσι, συγχρόνως δ' ὅμως πῶς ἤδη διαφαίνεται μία ὠρισμένη βᾶσις καὶ σὺν αὐτῇ ἡ ὁδὸς πρὸς περαιτέρω σπουδὴν.

Καὶ τώρα μεταβαίνομεν εἰς τὴν βραχεῖαν ἐξιστόρησιν τῶν ἰδίων παρατηρήσεων, ἐξαιρόντες αὐτῶν τὰ ἀξιολογώτερα σημεῖα.

ΚΛΙΝΙΚΟΝ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΣ

Ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς περιπτώσεως (συνταχθέντος ὑπὸ τοῦ ἐν Teisendorf ἱατροῦ M. Messner) ἀποσπῶ ἐνταῦθα συνοπτικῶς τὰς ἐξῆς μαρτυρίας :

Πρόκειται περὶ 29^ετους γυναικός, ἥτις ἐπὶ 9 μῆνας ἔφερε τὸν ὄγκον ἐπὶ τοῦ ἄνω χείλους. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἐγένετο ἔγκυος. Ἡ νόσος ἤρξατο ὡς μικρὸν ταπεινὸν καὶ ἀφανὲς ὀζίδιον, ὅπερ βραδέως ἐκπλαστήσαν ἐκ τοῦ δέρματος δίκην ἀκροχορδόνος ἐξεκένου ἐνίστε αὐτομάτως ἔκκριμα εἰς λεπτὰς σταγόνας καὶ ὑστερῶτερον μετεσχηματίσθη εἰς ἔλκος.

Κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον ὁ ἱατρὸς καθώρισε τὸ ἐξῆς εὔρημα : ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ἡμιμορίου τοῦ ἄνω χείλους, μόλις εἰσέχων εἰς τὸ ἐρυθρὸν τοῦ προχειλιδίου, εὔρηται ὄγκος μεγέθους φακῆς μετὰ κεντρικῆς ἐξελκώσεως, ἐν ὄλφ δὲ μόνον ὀλίγον ἐξέχων τῆς ἐπιφανείας τοῦ δέρματος, σπιφρὸς καὶ μετρίως εὐαίσθητος. Ὁ πυθμὴν τοῦ ἔλκους εἶναι ὑποκίτρινος, λευκὸς καὶ λαχνωτός. Ἐπὶ ἀμφιπλάγια πιέσει διὰ τῶν ἀντιχειρῶν κενοῦνται μόνον λεπταὶ σταγόνες ὕδαροῦς ἐκκρίματος. Ὁ περίξ ἰστός τοῦ χείλους εἶναι σφόδρα διηθημένος καὶ πεπαχυσμένος.

Ἐκ τῶν κλινικῶν τούτων δεδομένων ἐσκέφθησαν οἱ ἱατροὶ τὸ δυνατόν ἐνὸς κακοήθους ὄγκου. Κατὰ τὴν διαφορικὴν δὲ διάγνωσιν ἐσκέφθησαν καὶ πρωτογενῆ συφιλιδικὴν προσβολὴν ἐξελκωθεῖσαν. Ἄλλ' ἢ ὑπόψία περὶ συφιλιδικῆς προελεύσεως τοῦ ὄγκου ἐγκατελείφθη ταχέως, καθ' ὅσον ἐναντίον τούτου ἐλάλουν τὸ ἀρνητικὸν εὔρημα τῆς σπειροχαίτης ἐν τῷ παρασκευάσματι τοῦ ἐκκρίματος, ἢ ἀρνητικὴ ἀντίδρασις τοῦ Wassermann, ἢ ἀπουσία συφιλιδικῶν σημείων κατὰ τὴν καθολικὴν ἐξέτασιν, ὡς καὶ αἱ ἀναμνηστικαὶ μαρτυρίαι τῆς ἀσθενοῦς.

Ἡ θεραπευτικὴ ἀγωγὴ συνίστατο εἰς τὴν ἐκτομὴν ὀλοκλήρου τῆς διηθημένης μοίρας ὑπὸ τοπικὴν ἀναισθησίαν. Τὸ ἐκτμηθὲν ἱστοτεμάχιον ἐτραχύνθη ἐν ζώσῃ καταστάσει καὶ ἀπεστάλη εἰς τὸ παθολογικὸν ἀνατομικὸν Ἰνστιτούτον τοῦ Νοσοκομείου München-Schwabing πρὸς μικροσκοπικὴν ἐξέτασιν (ἀριθμ. τοῦ καταχωριστηρίου βιβλίου 250, 1927).

ΙΣΤΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΥΡΗΜΑ

Αἱ ἐξῆς χρωστικαὶ μέθοδοι ἐφηρμόσθησαν ὑπ' ἐμοῦ : Χρῶσις δι' αἱματοξυλίνης καὶ ἐωσίνης, ἢ μέθοδος τοῦ v. Gieson, πανοπτικὴ χρῶσις τοῦ Pappenheim, χρῶσις διὰ σιδηραϊματοξυλίνης κατὰ τὸν Heidenhain, χρῶσις διὰ πολυχρώμου κυανοῦ τοῦ μεθυλενίου καὶ οὐδετέρας ὀρκεΐνης, χρῶσις διὰ Methylgrün-Pyronin, χρῶσις κατὰ Gram, χρῶσις κατὰ Giemsa. Τὴν τελευταίαν χρῶσιν θὰ περιγράψω ὀλίγον λεπτομερέστερον, διότι αὕτη εἰς τινα σημεία παραλλάσσει ἀπὸ τῆς περιγραφῆς, ἣν περιέχουσι τὰ μικροτεχνικὰ βιβλία. Ἐξετελέσθη δ' αὕτη μετὰ καλοῦ ἀποτελέσματος καθ' ἀπλοποιηθέντα τρόπον καὶ δὴ ὀπισθοδρομικῶς (*regressiv*),

ἦτοι διὰ μακροχρονίου χρωστικῆς διαρκείας καὶ δι' ἐπακολουθούσης διαφοροποιήσεως δι' ὀξικοῦ ὀξέος. Εἰς τὰ καθ' ἕκαστα προέβημεν ὡς ἑξῆς:

1. Ἀποπαραφίνις τῶν λιαν λεπτῶν τομῶν διὰ ξυλελαίου.
2. Μεταφορὰ εἰς ἀπόλυτον οἰνόπνευμα.
3. Ἀπόπλυσις ἐν ἀπεσταγμένῳ H_2O .
4. Χρῶσις διὰ προσφάτως ἀραιωθέντος διαλύματος τοῦ Giemsa (10 σταγόνας τοῦ ἀρχικοῦ διαλύματος εἰς 8 κ. ἐκ. ἀπεσταγμένου H_2O , ἀποβρασθέντος πρότερον) ἐπὶ 18-20 ὥρας.
5. Ἀπόπλυσις εἰς ἀπολύτως ἄνοξον ὕδωρ. Πρὸς παρασκευὴν τοῦ ἀνόξεο ὕδατος προβαίνομεν ὡς ἑξῆς: διαλύομεν ἐντὸς σταγονοφιαλιδίου ἀχρόους τινὰς κρυστάλλους αἱματοξυλίνης διὰ 96% οἰνοπνεύματος. Χέομεν εἴτα εἰς καθαρὸν ἀντιδραστικὸν σωλῆνα ἐκ τοῦ ἑξεταστέου ὕδατος περὶ τὰ 6 κ. ἐκ. καὶ προσθέτομεν εἰς αὐτὸ ὡς δείκτην 2-3 σταγόνας τοῦ διαλύματος τῆς αἱματοξυλίνης καὶ τέλος ἀναταράσσομεν. Ἐὰν τὸ ὕδωρ ἐντὸς 5 λεπτῶν τῆς ὥρας παραμείνῃ ὑποκίτρινον ἢ ἄχρουν, τοῦτο εἶναι ἀπόδειξις ὅτι τὸ ὕδωρ εἶναι ἔτι ὀξεοῦχον. Τούτου ἕνεκα προσθέτομεν νῦν εἰς τὸ ἐν τῇ ταμειυτικῇ φιάλῃ ὕδωρ κατὰ σταγόνας ἐκ διαλύματος 1% ἀνθρακικοῦ νατρίου ἢ καλίου τοσοῦτο, ἕως ὅτ' ἓν νεοτέρα δοκιμὴ τοῦ ὕδατος διὰ τοῦ διαλύματος τῆς αἱματοξυλίνης ἐμφανίσῃ ἐντὸς 5 λεπτῶν τῆς ὥρας ἐλαχίστην μὲν ἀλλὰ σαφῆ ἰώδη χρῶσιν. Οὕτω τὸ μὲν δέξυ ἐξουδετεροῦται, εἰς δὲ τὸ ὕδωρ χορηγεῖται μικρὸς βαθμὸς ἀλκαλικότητος, εὐνοϊκῆς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς μεθόδου τοῦ Giemsa. Ἄλλ' ἡ ἰώδης χρῶσις δὲν πρέπει νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τῆς παρόδου ἐνός λεπτοῦ τῆς ὥρας, διότι τοῦτο ἐμφαίνει, ὅτι ἡ ἀλκαλικότης ὑπῆρξεν ἀρκετὰ μεγάλη, ὅπερ ἐπηρεάζει δυσμενῶς τὴν μέθοδον τοῦ Giemsa.
6. Βραχεῖα διαφοροποιήσις δι' 0,5% ὀξικοῦ ὀξέος, ἕως ὅτ' ἡ τομὴ ἐπὶ μακροσκοπικῆς ἐξετάσεως ἐμφανίσῃ ὑποκύανον ἐρυθρὰν χροιάν. Ἀκόμη ἀσφαλέστερον εἶναι νὰ ἐλέγχῃ τις τὴν πρῶδον τῆς διαφοροποιήσεως ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον διὰ μικρᾶς μεγεθύνσεως. Ἡ δὲ διάρκειά τῆς ἐπενεργείας τοῦ ὀξικοῦ ὀξέος ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐντάσεως τῆς χρώσεως καὶ ἐκ τοῦ πάχους τῆς τομῆς.
7. Ἀπόπλυσις δι' ἀπεσταγμένου H_2O , ἀποξήρασις δι' ἀπορροφητικοῦ χάρτου.
8. Βραχεῖα ἀπόπλυσις καὶ διαφοροποιήσις εἰς συνεχῶς ἀνανεούμενον ἀπόλυτον οἰνόπνευμα σὺν ἀκετόνῃ εἰς ἴσα μέρη.
9. Ἀπόμαξις δι' ἀπορροφητικοῦ χάρτου, διαφανοποίησις (διαύγασις) διὰ ξυλελαίου καὶ ἔγκλεισις εἰς οὐδέτερον βάλαμον τοῦ Καναδά.

Ἡ μικροσκοπικὴ ἐξέτασις παρέσχε τὴν ἑξῆς καταπληκτικὴν εἰκόνα:

Ἡ ἐπιδερμὶς τοῦ χεῖλους εἶναι κατὰ θέσεις ἐγγὺς καὶ πέριξ τοῦ ἔλκου εἰς μικρὸν βαθμὸν ἐν τῇ ἀκανθωτῇ αὐτῆς στιβάδι πεπαχυσμένη, ἐν δὲ τῷ κέντρῳ ἐλλείπει τὸ ἐπιθήλιον τῆς ἐπιφανείας. Τὸ γυμνὸν ἐπιθήλιον χόριον τοῦ δέρματος ἐμφανίζει ἐνταῦθα σφοδρὰν φλεγμονώδη ὑπερβλάστησιν νεαροῦ συνδετικοῦ ἰστοῦ μετὰ ἰσχυρᾶς κυτταρώδους διηθήσεως, πρὸς δὲ τὴν ἐπιφάνειαν εἶναι κεκαλυμμένον ὑπὸ θρυμματωδῶν μαζῶν. Πολυπληθῆ δὲ λεπτότοιχα τριχοειδῆ, φερόμενα παράλληλα πρὸς ἑαυτά, ἀλλὰ καθέτως πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δέρματος, διελαύνουσι τὸν νεόπλαστον κυτταροβριθῆ καὶ οἰδηματώδη ἰστόν. Πανταχοῦ δὲ κυριαρχεῖ ἰσχυρὰ πλήρωσις αὐτῶν. Τὰ κυτταρικά στοιχεῖα διακρίνονται διὰ τὴν μεγάλην δαψίλειαν τῶν μορφῶν· πάντα τὰ εἶδη τῶν λευκῶν αἱμοσφαιρίων, ἐρυθρὰ αἱμοσφαίρια καὶ ἔκγονα τοῦ συνδετικοῦ ὑποστρώματος ἐν μέρει μὲν ἀστεροειδῆ, ἐν μέρει δ' ἀτρακτοειδῆ ὑπάρχουσιν εἰς ποικίλην ἐναλλαγὴν. Μεταξὺ τῶν διηθητικῶν κυττάρων ἐπικρατοῦσι τὰ μικρὰ στρογγυλοκύτταρα τοῦ τύπου τῶν λεμφοκυττάρων, ἀλλὰ καὶ πλασματώδη κύτταρα ἀντιπροσωπεύονται ἀρκετὰ δαψιλῶς. Καὶ λεπτόκοκα

πολυμορφοπύρρηνα λευκοκύτταρα απαντώνται πανταχού, πρὸ πάντων ὅμως εἰς τὰς ἀνωτάτας στιβάδας, ἰδίως ἐγγὺς τῶν θρυμματωδῶν μαζῶν, αἵτινες ἐπὶ τὰ ἐκτὸς ἐπίκεινται τῇ κοκκιάσει. Ἐπὶ λεπτομεροῦς δὲ ἐξετάσεως τῶν τομῶν συναντῶμεν ἐνιαχοῦ ἐλάχιστα χονδρόκοκκα ἐωσινόφιλα πορευτικὰ κύτταρα καὶ σιτευτικὰ κύτταρα.

Εἰς τὰ χεῖλη τοῦ ὄγκου αἱ μεσοθηλώδεις ἐπιθηλιακαὶ ἀκρολοφίαι φαίνονται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὀγκωδέστεραι καὶ ἀκανόνιστοι, πλὴν δὲ τούτου βλέπομεν ἐνταῦθα καὶ τινὰ ἐπιθηλιακὰ κωνάρια (κορύνες), κατὰ τὸ φαινόμενον ἀπομεμονωμένα ἐν τῇ ἰστοῦ κείμενα· ἐπὶ σειρῶν δὲ τομῶν ἀνεφαίνοντο πάντοτε πάλιν τοιαῦτα ἐπιθηλιακὰ κωνάρια, οὗ ἕνεκεν ἐνταῦθα πάλιν ἀνέκυπτεν ἡ ὑπόψια περὶ καρκινώματος, ἕως οὗ εἰς ὀλίγας τινὰς τομὰς τῶν σειρῶν προέβαλε κειμένη κεντρικῶς καὶ πανταχόθεν ὑπὸ ἰσχυρᾶς φλεγμονώδους ἄλλω περιβαλλομένη σαφῆς ἢ εἰκῶν ἐνὸς μολυσματικοῦ μαλακίου (τερμίνθου) μετὰ κεντρικοῦ ἐντυπώματος, λοβώδους κατασκευῆς καὶ τῆς γνωστῆς τυπικῆς διατάξεως τῶν ἐπιθηλιακῶν στιβάδων (εἰκ. 1). Ἐν τοῖς πέριξ τῶν ἐπιπολῆς μερῶν τῶν ἐπιθηλιακῶν κορυφῶν ἦτο ἰσχυροτάτη ἢ φλεγμονώδης διήθησις τοῦ ἰστοῦ, ἐνῶ τὰ πέριξ τῶν βασικῶν περιοχῶν ἦσαν τοῦναντίον ἰνωδέστερα, πτωχὰ εἰς στρογγυλοκύτταρα καὶ πλασμοκύτταρα, ἅτινα πάλιν εἰς τὰ ἐξωτερικὰ μέρη τῶν βασικῶν τούτων περιοχῶν ἠϋξάνοντο καὶ ἐδῶ κατ' ἀριθμόν.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ὑφὴν τῶν ὑπὸ τοῦ μαλακίου προσβληθέντων ἐπιθηλιακῶν κωναρίων ἐπὶ ἰσχυρᾷ μεγεθύνσει ἤδη διὰ τοῦ πρώτου βλέμματος εἰς τὸ μικροσκόπιον παρατηροῦμεν ἐπὶ τῶν ἐπιθηλιακῶν κυττάρων τὰ γνωστὰ σφόδρα χαρακτηριστικὰ ὀπισθοδρομικὰ φαινόμενα, τὰ ὁποῖα ποικίλα τὸ εἶδος προσβάλλουσιν ἰδίως ὀφθαλμοφανῆ ἐν τῇ μέσῃ τῶν καθ' ἕκαστον λοβίων. Τὰ σχετικὰ πρὸς ταῦτα εὐρίσκει τις παριστανόμενα λίαν διδακτικῶς ἐν τῇ δευτέρᾳ εἰκόνι. Ἐπὶ τῆς βασικῆς στιβάδος δὲν εὐρίσκομεν ἰδιαίτερόν τι, ἀλλὰ μόνον ὅτι τὰ κυλινδρικὰ κύτταρα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἶναι ὀλίγον ὑψηλότερά ἢ κατὰ φύσιν καὶ ὅτι φέρουσιν ἐπιμήκεις πυρήνας, ἐντὸς δὲ τῶν τελευταίων ἰδίως μετὰ προσεκτικὴν παρατήρησιν δι' ἐλαιοκαταδυτικοῦ φακοῦ δυνάμεθα νὰ διαγνώσωμεν πυρήνια σχετικῶς μεγάλα καὶ σφόδρα φιλόξεα, ἅτινα ποὺ καὶ ποὺ ἐξέρχονται εἰς τὸ πρωτόπλασμα. Ἐπὶ τῶν βασικῶν τούτων κυττάρων, ὡς ἐπὶ τῶν ἀμέσως ἐπιπολαιότερον κειμένων 2-3 στοιχείων τῆς ἀκανθωτῆς στιβάδος, ὀρῶνται καὶ αἱ μεσοκυττάριοι γέφυραι κανονικώτατα ἀνεπτυγμένα, αἵτινες ὅμως ταχέως εἶτα ἐξαφανίζονται. Ἡ ἐξεργασία αὕτη ἀποτελεῖ τὸ προοίμιον εἰς τὴν νῦν ἀρχομένην μεταβολὴν ἐν ταῖς ἐπομέναις στιβάσιν. Ἐνταῦθα εὐρίσκομεν ἤδη πολλαπλῶς λίαν παραδόξους κυτταρικὰς ἐξοιδήσεις καὶ ἐκφυλίσεις, αἵτινες πρὸς τὸ κέντρον ἐκάστου λοβίου γίνονται ὀλονὲν ἐμφανέστεραι. Μεταξὺ δηλαδὴ μᾶλλον ἢ ἥττον κατὰ φύσιν κυττάρων κατασκηνοῦσιν ἐνταῦθα ἐξαίφνης σφόδρα ἐξφδηκότες στοιχεῖα, ὧν ἐν τῇ πρωτοπλάσματι εὐρηγνται

κοκκία άνισα τὸ μέγεθος καὶ κεχρωσμένα βαθέως κυανᾶ δι' αἵματοξυλίνης. Τὰ κοκκία τῦτα διὰ μὲν τῆς μεθόδου τοῦ Giemsa εἶναι κεχρωσμένα διακεκριμένως κυανοϊώδη, διὰ δὲ τῆς μεθόδου τοῦ Heidenhain ἐντόνως μέλανα. Πολλὰ τῶν κυττάρων εἶναι ὑπερπλήρη ὑπὸ τοῦ κοκκιώδους τούτου ὕλικου ἐκ κερατοϋαλίνης. Ὁ δὲ κυτταρικὸς πυρῆν ἐμφανίζεται ἐνταῦθα ὡς ἐπὶ τῶν λιποκυττάρων δίκην συμπεπιεσμένου προσαρτήματος ἀπεωσμένου μᾶλλον ἢ ἦττον πρὸς τὴν περιφέρειαν καὶ ἔχει γενικῶς ἀπολέσει τὴν χρωστικότητα αὐτοῦ, ἐνίοτε δὲ συναντῶμεν καὶ πυρῆνας διατελοῦντας ἐν «πυκνωτικῇ» ἀποσυνθέσει. Κατὰ τὴν περαιτέρω δ' ἐξέλιξιν ἀναφαίνονται ἐν τοῖς κατὰ 2-4πλάσιον μεγεθυνθεῖσι κυττάροις ἀραιώματα, προδήλως ἐκφυλιστικὰ κενोटόπια, ἅτινα ὀλονὲν ἀυξανόμενα συρρέουσι τέλος εἰς ἄλληλα. Ὅσῳ δὲ πλησιάζομεν πρὸς τὴν ζώνην τῆς κερατοϋαλίνης, κατὰ τοσοῦτον περισσότερον προσλαμβάνει τὸ κυτόπλασμα ἰδιάζουσαν ὑαλοειδῆ ὄψιν, μεθ' ὃ τέλος σχηματίζονται τὰ ὁμοειδῆ στρογγύλα ἢ ὠσειδῆ σωματῖα τοῦ μαλακίου (προσφυέστερον κερατινοειδῆ σωματῖα), ἅτινα ἰσχυρῶς θλώντα τὸ φῶς στεροῦνται πυρῆνος ὡς καὶ κοκκίων πλὴν λειψάνων ἐκ τῶν τελευταίων. Ἔστιν ὅτε δὲ παρατηροῦμεν καὶ εἰκόνας, καθ' ἃς τὰ ὄρια μεταξὺ πυρῆνος καὶ πρωτοπλάσματος καθίστανται ἀσαφῆ, ὥστε νὰ γίνηται πιθανὴ μία συγχώνευσις ἀμφοτέρων, ὡς ὁ Kropshayer περιέγραψεν. Ὅσῳ δὲ περισσότερον πρὸς τὴν περιφέρειαν τῆς σφόδρα ἀποπεπλατυσμένης ζώνης τῆς κερατοϋαλίνης ἀπωθοῦνται τὰ κύτταρα ταῦτα, τ. ἔ. ὅσῳ περισσότερον προχωρεῖ ἢ διαφοροποιήσις (ἐτεροίωσις) αὐτῶν εἰς σωματῖα τοῦ μαλακίου, κατὰ τοσοῦτον περισσότερον ἔχομεν τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι τὰ μνημονευθέντα φιλοβασικὰ κοκκία, τὰ κατ' ἀρχὰς ἐνδοκυτταρίως κατασκηνοῦντα, δὲν διατελοῦσιν εἰς οὐδεμίαν σαφῆ συνάφειαν πρὸς τὰ μεγάλα κύτταρα τοῦ μαλακίου. Εἰς πολλὰς θέσεις τὰ κύτταρα φαίνονται δίκην ὠν κατασκηνοῦντων ἐν ἀχύροις. Καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα πρόκειται κατὰ τὴν δαψιλῆ ταύτην κοκκιογονίαν, τὴν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ χονδροβωλιώδη, περὶ ἰδιοτύπου παραγωγῆς κερατοϋαλίνης (κερατοϋαλινογονίας), διεσπαρμένης εἰς ὀλόκληρον τὴν περιοχὴν (εἰκ. 2).

Περαιτέρω ἐπιπολῆς ἔπεται εἴτα ἡ ζώνη τῆς ἀποκερατώσεως, ἣτις ἐμφανίζεται σχετικῶς λεπτὴ ἕνεκα τῆς ἀποπτώσεως τῶν ἐπιπολῆς αὐτῆς στιβάδων, χαλαρῶς συνημμένων πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ κεῖνται τὰ δυσκερατοποιητικῶς ἀποκερατωθέντα σωματῖα τοῦ μαλακίου ἐγκεκλεισμένα ἐντὸς δικτυωτοῦ λεπτῶν πεταλίων κερατίνης οὐσίας, ἅτινα παρήχθησαν ἐκ κατὰ φύσιν κερατοποιηθέντων πλακωδῶν ἐπιθηλίων. Ἔτι περαιτέρω πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἄνω χείλους ἔπεται τέλος ἡ ἀνωτέρω εἰρημένη συνδετικὴ στιβάς ἢ σφόδρα φλεγμονωδῶς διηθημένη. Μεταξὺ δὲ ταύτης καὶ τῆς ὑποκειμένης ζώνης τῆς κερατοποιήσεως ὑπάρχει μείζων σχισμοειδῆς χῶρος, ὅστις εἶναι ὀρατὸς καὶ ἐν τῷ ἀπεικονισθέντι πρᾶσκευάσματι. Οὗτος ἀντιστοιχεῖ κατὰ μικρὸν μὲν μέρος εἰς τὴν κατάδυσιν, τὴν κλινικῶς ὀρα-

τὴν ἐν ἄλλαις (κανονικαῖς) περιπτώσεσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ δέρματος δίκην ἐντυπώματος (ὀμφαλοῦ), κατὰ μείζον δ' ὅμως μέρος θεωρητέος ἴσως ὡς προϊὼν τέχνης, παραχθὲν διὰ τῆς μικροτεχνικῆς (τράχυνσις, ἐγκλεισμός, τμησίς, χρώσις), καθ' ἣν συνέβη ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀνισότιμος ρίκνωσις τῶν δύο στιβάδων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπόπτωσις τῶν ἐγγύς τοῦ κρατηροειδοῦς πόρου κειμένων κερατοπεταλίων μετὰ τῶν παρεμβλήτων σωματίων τοῦ μαλακίου, ἅτινα ἦσαν χαλαρῶς συνημμένα καὶ ἐν μέρει ἀποθεθρυμματισμένα. Ἄξιοσημειωτον εἶναι ἔτι ὅτι τὰ κύτταρα τοῦ μαλακίου, ἅτινα κατὰ τὰ πρῶτα στάδια τῆς ἐξελίξεως αὐτῶν χρωματίζονται ἰδίως δι' ὀξίνων πρωτοπλασματικῶν χρωστικῶν, κατὰ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν πάσχουσιν ἀλλαγὴν χρώσεως, τ. ἔ. μεταχρωματισμόν, ὅστις ἀποβαίνει συμφανῆς ἤδη κατὰ τὴν περιφέρειαν τῆς ζώνης τῆς κερατοϋαλίνης: βλέπομεν δηλαδὴ πανταχοῦ ἤδη ἐπὶ ἀπλοῦ παρασκευάσματος αἱματοξυλίνης-ἑωσίνης πῶς τὸ πρότερον ἐρυθρῶς κεχρωσμένον πρωτόπλασμα προσλαμβάνει ἓνα μικτὸν τόνον ὑπέρυθρον-κυανοῦν, ὅστις προϊούσης τῆς ἡλικίας τῶν κυττάρων τοῦ μαλακίου κατὰ τὴν δίοδον αὐτῶν διὰ τῆς κερατίνης στιβάδος ἀυξάνεται τὴν ἔντασιν κυριαρχούσης τῆς κυανῆς συνιστώσης. Οὕτω λοιπὸν ἡ ἐξεργασία τῆς ὀριμάσεως τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου φαίνεται ὅτι δυνατὸν πῶς καὶ διὰ τῆς χρωστικῆς μεθόδου νὰ παρασταθῇ.

ΕΠΙΚΡΙΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ

Διὰ τοῦ περιγραφέντος εὐρήματος ἡ ἱστολογικὴ ἐξέτασις διεσάφησε τὴν αἰτίαν, τὸ πρωτογενῶς ἄρχον σύμβαμα τῆς ἀλλοιώσεως τοῦ δέρματος. Ἡ κλινικὴ εἰκὼν ὑπῆρξεν ἀσαφῆς καὶ κατ' ἀνάγκην ἤγαγεν εἰς διαγνωστικὰ δυσχερείας, διότι ἡ ἐστία τοῦ μαλακίου δὲν ἦτο ὡς συνήθως σαφῶς ὁρατὴ, ἀλλ' ἦτο ὅλως ἀποκεκρυμμένη εἰς τὴν δευτερογενῆ φλεγμονώδη ζώνην τῆς ἀντιδράσεως τοῦ δέρματος, οὗ ἕνεκα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι ἀντιληπτὴ ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας. Εἰς τοῦτο προσθετέον καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ ἐπίσης παραλλάσσον γεγονός, ὅτι μόνον ἡ πρωτογενὴς αὕτη ἐξάνθησις ὑπῆρχεν ἐπὶ τοῦ χείλους, ἥτις παρὰ τὴν μακροχρόνιον ὑπόστασιν αὐτῆς (9 μῆνας!) δὲν ἤγαγεν εἰς οὐδεμίαν δευτερογενῆ θυγαίριον ἐξάνθησιν (διασποράν) ἐπὶ τοῦ προσώπου οὐδ' ἐπὶ τοῦ λοιποῦ σώματος.

Γνωρίζομεν ὅτι ἐπὶ τοῦ μολυσματικοῦ μαλακίου δὲν συμβαίνει ὑπερβλάστησις τοῦ δερμικοῦ συνδετικοῦ ἱστοῦ ὡς ἀντίδρασις εἰς τὴν εἰσβολὴν τῶν ἐπιθηλιακῶν μζῶν. Τοῦναντίον δέ, τὸ θηλώδες σῶμα ἀπωθεῖται ἐν μέρει μὲν τελείως πρὸς τὰ πλάγια ὑπὸ τῶν εἰσδυομένων ἐπιθηλίων, ἐν μέρει δὲ συμπιέζεται μεταξὺ τῶν καθ' ἕκαστον ἐπιθηλιακῶν λοβίων εἰς στενὰ καὶ ἀκτινοειδῆ συνδετικὰ διαφράγματα. Περαιτέρω γνωστὸν τυγχάνει παντὶ παθολόγῳ Ἀνατόμῳ καὶ ἱστολογικῶς πεπαιδευμένῳ Δερματολόγῳ,¹ ὅτι ἐν τῷ πέρειξ συνδετικῷ ἱστῷ ἐλλείπουσι φλεγμονώδη σύν-

¹ Περὶ τούτου παράβαλε καὶ τὰ ἐν τῇ εἰδικῇ βιβλιογραφίᾳ πορίσματα, ὡς τὰς περιγραφὰς ἐν τοῖς νεω-

δρομα φαινόμενα ἢ ὑπερβλάστησις ἐκ μέρους τοῦ ἀγγειακοῦ συστήματος, πλὴν τῶν κατὰ φύσιν ἐν τῇ δερματικῇ ἰσθῇ ἀπαντώντων σπανίων πορευτικῶν κυττάρων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λεμφοκυτταροειδῶν στρογγυλοκυττάρων καὶ ὀλίγων σιτευτικῶν κυττάρων, ὧν τὰ πρῶτα εἰς σπανιωτάτας περιπτώσεις μαλακίου παρατηροῦνται καὶ ὑπὸ μορφὴν μονήρων μικρῶν σωριδίων. Ἄλλ' ἢ προκειμένη περίπτωσις εἶναι κατὰ τοῦτο κλινικῶς καὶ ἱστολογικῶς ἐνδιαφέρουσα, διότι δεικνύει ἡμῖν, ὅτι τὸ μολυσματικὸν μαλάκιον δυνατὸν κατ' ἐξαίρεσιν νὰ γίνῃ πρόξενον καὶ χαρακτηριστικῶν, ἰσχυρῶν φλεγμονωδῶν ἀλλοιώσεων, συνοδευομένων ἔτι καὶ ὑπὸ καταστροφῆς τῆς ἐπιδερμίδος καὶ τῶν ἐπιπολῆς σιβάδων τοῦ χορίου, αἵτινες ἀλλοιώσεις κατὰ τὴν διαδρομὴν τῶν συμβάντων τοσοῦτον κυριαρχοῦσιν, ὥστε δυνατὸν νὰ συγκαλύψωσι καὶ αὐτὸ τὸ πρῶτον καὶ κυριώτερον συμβάν, τ. ἔ. τὴν βλάβην τῆς ἐπιδερμίδος μετὰ τῶν ἐπακολουθούντων εἰδικῶν ὑπερβλαστικῶν καὶ ἐκφυλιστικῶν φαινομένων τοῦ ἐπιθηλίου, ὥστε ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου νὰ μὴ δύναται τις κατὰ τὴν ἱστολογικὴν ἐξέτασιν νὰ ἀποδείξῃ πλέον εἰμὴ μόνον λείψανα. Ἐμμένοντες εἰς τὴν πλησιεστέραν ἐρμηνείαν, εἴμεθα διατεθειμένοι ν' ἀποδεχθῶμεν ὅτι αἱ φλεγμονώδεις ἐξεργασίαι εἶναι δευτερογενές τι καὶ διὰ τοῦτο χρονικῶς μὴ δεδομένα κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἐξανθήσεως τοῦ μαλακίου, ἀλλὰ μόνον ὅτε αὕτη ἐγένετο μείζων τὴν ἡλικίαν. Πλὴν δὲ τούτου ἐν τῇ ἡμετέρᾳ περιπτώσει δὲν εἶναι δεδομένη οὐδεμία ἀπτή ὑποδήλωσις περὶ ὑπάρξεως ἐπὶ τοῦ ἄνω χεῖλους φλεγμονώδους τινὸς καταστάσεως πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ μαλακίου μορφώματος, καίτοι ἐξ ἀρχῆς πρέπει νὰ ὑπολογίσῃ τις εἰς μίαν τοιαύτην δυνατότητα, ὅταν λάβῃ ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ μολυσματικὸν μαλάκιον ἀναπτύσσεται κατὰ προτίμησιν εἰς προηγούμενως ἐρεθισθείσας χώρας τοῦ δέρματος, ὡς ἀποδεικνύουσιν αἱ παρατηρήσεις τοῦ Neisser, Geber καὶ πολλῶν ἄλλων συγγραφέων περὶ τῆς ὑπερβαλλόντως συχνῆς ἐμφανίσεως μαλακίου ἐπὶ κνιζώντων (Pruriginösen), φωροπλήκτων (Scabiösen), ἐπὶ παθήσεων μετὰ ἐκζεματωδῶς ἠρεθισμένου δέρματος κ.τ.λ.

Καὶ γεννᾶται νῦν ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ἐρώτημα, εἰς ποίαν γενετήριον αἰτίαν ἀποδοτέα τὰ ἀντιδραστικὰ φλεγμονώδη φαινόμενα; Εἰς αὐτὸ πλήρης ἱκανοποιητικὴ ἀπόκρισις δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ δοθῇ. Κατ' ἀρχὰς δὲν δύναται τις ἀμέσως ν' ἀποκρούσῃ τὴν πάντως καθαρὰν ὑποθετικὴν δυνατότητα, ὅτι ὁ ἐν τῇ ἐπιθηλίῳ εἰδικῶς δρῶν διεγέρτης τοῦ μαλακίου — κατὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν νεωτέρων ἐρευνῶν (Juliusberg, Serra, Casagrandi, v. Prowazek, Borrel, Lipschütz Scherber, Campana κ. ἄλ.) εἶναι ἐν ὑπερμικροσκοπικόν, διηθητὸν στοιχειῶδες σωματίον (χλκμυδοφόρον, στρογγυλόπλασμα ἀνθρώπου) — ὑπὸ ὠρισμένους εὐνοϊκοὺς ὄρους πάσχει μίαν μεταστροφὴν (Umstimmung) ἐν τῇ βιολογικῇ αὐτοῦ καταστάσει, οὗ

τέροις ἐγχειριδίοις καὶ μεγάλοις ἔργοις τῆς παθολογικῆς ἱστολογίας τοῦ δέρματος (Frieboes, Kyrle Gans κ. ἄλ.).

ένεκεν ἐπεκτείνει τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὸν παρακείμενον συνδετικὸν ἱστόν, δι' ἣν δρᾶσιν δυνατὸν νὰ νοήσῃ τις δηλητηριώδεις ὕλας, παρεμφερεῖς πρὸς τὰς παραγομένας κατὰ τὴν βιολογικὴν ἐνέργειαν τοῦ ἰοῦ ἢ ἐκ μέρους ἐπιθηλίων παθόντων δυσκρατοποιήσιν (Sanfelice) καὶ αἵτινες ὕλαι εἰσδυόμεναι εἰς τὸ θηλώδες σῶμα ἐπιδρῶσιν ἐνταῦθα ὡς ἐρέθισμα φλεγμονῆς ἐπὶ τὴν ἀγγειοσυνδετικὴν συσκευὴν. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἐπὶ τῇ παραδοχῇ ταύτῃ θὰ ἔπρεπε νὰ προσδράμωμεν εἰς τὴν ἐπικουρικὴν ὑπόθεσιν ὅτι ὁ ζῶν ἴος, ὅστις οἴκοθεν εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐγκαθίσταται μόνον ἐν τῇ ἐπιδερμίδι (*ἐπιδερμιοδοιτροπισμός!*), ἀνέπτυξε πρὸς τοῦτο καὶ μίαν παρὰ φύσιν κατευθυνθεῖσαν ὑπερένέργειαν — ἦτοι ἐπὶ τὸν μεσεγγυματικὸν ἱστόν τοῦ θηλώδους σώματος (*παθολογικὸς δεσμοτροπισμός!*) — καθ' ἣν δέον νὰ συνεικιάσωμεν καὶ μίαν ἠϋξημένην κατάστασιν εὐαισθησίας τοῦ συνδετικοῦ ὑποστρώματος τοῦ ὡς σημεῖον προσβολῆς χρησιμεύοντος. Ἡ ἀντιδραστικὴ αὕτη ἐτοιμότης τοῦ τόπου τῆς προσβολῆς δὲν θὰ εἶναι ἴσως τοιοῦτου εἶδους, ὥστε ὡς ἐκλυτικὸν ἐρέθισμα τῆς φλεγμονῆς νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἀποκλειστικῶς μόνον τὸ δηλητηριώδες τοῦ μαλακίου, διότι ὁ συνδετικὸς ἱστὸς δυνατὸν νὰ ἔχῃ εὐρεθῆ ἐν καταστάσει πολυδυνάμου ὑπερευαισθησίας, τ. ἔ. παντοῖόταται ἐπιδράσεις ἔχουσι τὴν δύναμιν νὰ προκαλέσωσι τὴν αὐτὴν φλεγμονώδη κατάστασιν. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν σκέψεων τούτων αἱ φλεγμονώδεις ἐξεργασίαι θεωρητέαι ὡς ἄμυνα κατὰ τοῦ ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ἐπιθηλίου οὕτως ἀσυνήθως δραστηρίου παραγωγέως τοῦ μαλακίου. Ἡ βλάβη ἠδύνατο μόνον διὰ τῆς παρεμβολῆς ἐπικουρικῶν παραγόντων νὰ περιορισθῇ καὶ ἐξισωθῇ καὶ περὶ τούτου ἐμερίμνησεν ἐνταῦθα ἡ φλεγμονή, ἦτοι ὁ βιολογικὸς ἐκεῖνος παράγων, ὅστις πάντοτε τίθεται εἰς ἐνέργειαν, ὅταν πρόκειται ν' ἀποκρουσθῶσι καὶ παραλύσωσι βαθύταται βλάβαι ἱστών. Ἐξ ἄλλου δὲ εἶναι ἴσως νοητὸν καὶ πιθανὸν ὅτι κατὰ τὴν γένεσιν τοῦ ἰσχυροῦ φλεγμονικοῦ περιχαρακώματος συνήργησαν συγχρόνως καὶ ἕτεροι ἐξωτερικοὶ ἐρεθιστικοὶ παράγοντες, ἴσως μηχανικῆς φύσεως, ὡς καὶ ἐπιγενῆς μόλυνσις δι' εἰσβολῆς εἰς τοὺς ἱστοὺς συνήθων πυογόνων βακτηριδίων. Ὑπὲρ ὠρισμένης συνεργίας τοιούτων ἐρεθιστικῶν αἰτίων λαλεῖ ἀμέσως ἢ ἐντόπισις ἐπὶ τοῦ χεῖλους (λειτουργικὴ ἐνέργεια τῶν χειλῶν καὶ λέπτυνσις τοῦ καλυπτηρίου ἐπιθηλίου ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ἐρυθροῦ ἀμφιέσματος τοῦ προχειλιδίου), ἐνῶ ἀντιθέτως δὲν κατωρθώθη ἡ προσαγωγὴ οὐδενὸς βεβαίου κλινικοῦ στηρίγματος (ἐκ τῆς προϊστορίας τῆς ἀσθeneίας) δι' ἐνδεχομένας ἰδιαιτέρας ἐξωγενεῖς ἐπιδράσεις (π. χ. ἐκπίεσις τοῦ ὄζιδίου τοῦ μαλακίου ὑπὸ τῆς ἰδίας ἀσθενεῖς ἢ αὐτοθεραπεία δι' οἰκιακῶν μέσων καὶ τὰ τοιαῦτα). Ἐπίσης δέον νὰ τονισθῇ ἐνταῦθα, ὅτι κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν μικροσκοπικῶν παρασκευασμάτων (χρῶσις διὰ Methylgrün - Pyronin, διὰ πολυχρώμου κυανοῦ τοῦ μεθυλενίου, κατὰ τὸν Gram) διὰ τοῦ ἐλαιοκαταδυτικοῦ φακοῦ δὲν κατώρθωσα ν' ἀνεύρω βακτηρίδια.

Ἄλλ' ὅπως κἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, πάντως καὶ ἡ περίπτωσις αὕτη ὑποδεικνύει

ὅτι πρὸς βεβαίαν διάγνωσιν τοιούτων ἀλλοιώσεων ἐπὶ τοῦ χεῖλους ἀναγκαῖα εἶναι ἡ λῖαν ἀκριβολόγος μικροσκοπικὴ ἐξέτασις, διότι, ἂν ἤρκειτό τις ἐνταῦθα εἰς τὰς πρώτας τομάς, αἵτινες ἐν σφόδρα φλεγμονώδει περιοχῇ ἐδείκνυον κατὰ τὸ φαινόμενον ἀπομεμονωμένας δεσμίδας καὶ φωλεὰς πλακώδους ἐπιθηλίου, θὰ ἔκαμνε, ἴσως διάγνωσιν καρκινώματος. Ἄλλ' ἡ ἐξέτασις σειρῶν τομῶν ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἐπιθηλιακὴ αὕτη ὑπερβλάστησις ἦτο ἐν μέρει μὲν ἀμιγῆς ἀναγεννητικὴ παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ἔλκου, ἐν μέρει δὲ ἐπακόλουθον τοῦ φλεγμονώδους μετασχηματισμοῦ τοῦ θηλώδους σώματος. Διὰ δὲ τῆς ἀποδείξεως τοῦ ὄξιδίου τοῦ μαλακίου μετὰ τῶν ἰδιαζουσῶν κυτταρικῶν ἀλλοιώσεων καὶ σωματίων, τὰ ὅποια ἐπὶ τῶν τομῶν ἦσαν ὁρατὰ εἰς ἐλαχίστην ἔκτασιν, κατέστη δυνατὴ ἡ διάγνωσις τῆς ἀληθοῦς φύσεως τῆς παθῆσεως.

Καὶ νῦν ἐπιθυμοῦμεν διὰ βραχέων νὰ ἐξετάσωμεν τὸ φαινόμενον τῆς βαθμιαίας μεταπτώσεως τῆς ὀξυφιλίας τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου εἰς βασιοφιλίαν, τ. ἔ. τοῦ μεταχρωματισμοῦ, ὃν συνητήσαμεν εἰς τὰ προκεχωρηκότεα στάδια ἐξελέξεως αὐτῶν. Τελεῖται δὲ τὸ φαινόμενον τοῦτο μετὰ τινος κανονικότητος καὶ διὰ τοῦτο φρονοῦμεν ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἐνὸς συνήθως συμβαίνοντος, ἀλλὰ περὶ λῖαν χαρακτηριστικοῦ τοιούτου, ὅπερ στενώτατα συνδέεται μετὰ τῆς φύσεως τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου. Οἴκοθεν δ' ἐννοεῖται ὅτι δυνατὸν ν' ἀντείπη τις, ὅτι τὴν φυσικοχημικὴν σύνθεσιν καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὰς χρωστικὰς ἀντιδράσεις τῶν τελείως ἀναπτυχθέντων σωματίων τοῦ μαλακίου ἐπηρέασε κατὰ τινα τρόπον ὁ παθολογικὸς χημισμὸς τοῦ συνδετικοῦ ἰστοῦ τοῦ περιβάλλοντος πανταχόθεν τὸ ὄξιδιον τοῦ μαλακίου, ὃν χημισμὸν ἐν τῇ προηγούμενῃ περιπτώσει προεκάλεσεν ἡ σφόδρα φλεγμονώδης ἀντίδρασις. Ἄλλ' τὴν ἀντίρρησιν ταύτην ἠδυνήθηεν νὰ καταστήσω ἀνίσχυρον δι' ἐνδελεχοῦς συγκριτικῆς μελέτης παρασκευασμάτων τοῦ προκειμένου μαλακίου καὶ δύο συνήθων ἐξανθήσεων μαλακίου, αἵτινες δηλαδὴ διέδραμον ἄνευ φλεγμονωδῶν ἐξεργασιῶν. Διότι καὶ ἐπὶ τῶν ἐλεγκτικῶν τούτων παρασκευασμάτων τῶν δύο τελευταίων μαλακίων, χρωσθέντων δι' αἱματοξυλίνης - ἐωσίνης καὶ διὰ τῆς πανοπτικῆς μεθόδου τοῦ Papenheim, παρατηρεῖται μετὰ τῆς αὐτῆς σταθερότητος καὶ ἐντάσεως ἢ μετάπτωσις τῶν ὀρίμων σωματίων τοῦ μαλακίου εἰς βασιόφιλα τοιαῦτα. Ὅμοίως σαφῶς ἐκδηλοῦνται αἱ διαφοραὶ ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν τῶν «κερατινοειδῶς» ἐκπεφυλισμένων ἐπιδερμιδικῶν κυττάρων ἐν τῇ διαφόρῳ ἀγωγῇ, ἣν ταῦτα ἐμφανίζουσι κατὰ τὴν χρῶσιν διὰ πολυχρώμου κυανοῦ τοῦ μεθυλενίου καὶ οὐδετέρας ὀρκεΐνης, καθ' ἣν ἡ ρυπαρῶς ὀρφνοϊώδης χροιά τῶν ἁώρων κυττάρων τοῦ μαλακίου μετὰ παντοίας διαμέσους ἀποχρώσεις παραχωρεῖ τέλος τὴν θέσιν αὐτῆς ἐπὶ τῶν τελείως ὀριμασάντων σωματίων τοῦ μαλακίου εἰς μίαν οὐρανοκύανον χροίαν.

Πᾶσαι αἱ εἰκόνες αὗται ἤγαγόν με εἰς τὴν ἐκδοχὴν, ὅτι ὁ μεταχρωματισμὸς τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου, ὁ συμβαίνων κατὰ τὴν μετάστασιν αὐτῶν εἰς τὴν

ζώνην τῆς κερατοποιήσεως, εἶνε ἡ ὀπτική ἐκδήλωσις τοῦ τελικοῦ σταδίου τῶν δυσκερατοειδῶς διαφοροποιητικῶν ἐξεργασιῶν τῶν τελουμένων ἐν τῇ ἐκ κερατινοειδοῦς¹ ἀποτελουμένῃ οὐσίᾳ τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου. Τοῦτο δὲ εἶναι ἴσως τεκμήριον ὅτι κατὰ τὴν διαδρομὴν τῶν τελευταίων φάσεων τῆς ἐξελίξεως τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου τελοῦνται μεταβολαὶ τῆς φυσικοχημικῆς αὐτῶν συνθέσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς μεταθανατίου αὐτῶν ἀντιδραστικότητος ἀπέναντι τῶν χρωστικῶν, αἵτινες μεταβολαὶ προδήλως ἀποδοτεαὶ ἐν μέρει μὲν εἰς ἐπιδράσεις κειμένας ἔξωθεν τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου ἐν τῇ ζώνῃ τῆς κερατοποιήσεως, ἐν μέρει δὲ εἰς τοιαύτας ἐχούσας τὴν αἰτίαν αὐτῶν εἰς τὰς βιολογικὰς ιδιότητας τοῦ ἐντὸς τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου παρασιτοῦντος ζῶντος ἰοῦ.

Πάντως ἡ ἐξεργασία αὕτη φαίνεται ὅτι εἶναι ὀλίγον γνωστή, διὸ καὶ ἐπραγματεύθημεν περὶ αὐτῆς ἐνταῦθα. Δὲν εὐρίσκει δέ τις αὐτὴν περιγραφομένην καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς εἰδικοῖς περιοδικοῖς καὶ συγγράμμασιν. Οὕτω π.χ. ὁ Kyrle ἐν σελ. 164 τοῦ νεωτάτου ἔργου του παρενεῖρει χρωματιστὸν ἀπεικόνισμα τῆς χώρας τῆς κερατοποιήσεως (χρῶσις: αἱματοξυλίνη-έωσίνη, ἰσχυρὰ μεγέθυνσις), ἐν τῇ ὁποίῳ φαίνονται μὲν λευκοκύανα (γλαυκὰ) κεχρωσμένα τὰ πλήρως ὠριμάσαντα σωματῖα τοῦ μαλακίου, ἀλλ' ἐν τῇ κειμένῳ καὶ ἐν τῇ ἐπεξηγήσει τοῦ ἀπεικονίσματος δὲν εὐρίσκει τις οὐδεμίαν παραπομπὴν ἢ ὑπόδειξιν εἰς τὸ ἐν εἰκόνι παρασταθὲν γεγονός. Ὅτι δὲ ἡ μεταβολὴ αὕτη ἐν τῇ χρωμοφιλίᾳ τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου εἶχεν ἤδη πρότερον παρατηρηθῆ, χωρὶς ὅμως ν' ἀπονεύμωσιν αὐτῇ οἷαν-δήποτε σημασίαν, συνάγεται ἴσως ἐκ τῆς ἐξῆς περικοπῆς τοῦ Cederkreutz (σελ. 408): «ἐπὶ παρασκευασμάτων, χρωματισθέντων δι' ἐρυθροῦ τοῦ Borδῶ καὶ διὰ σιδηραϊματοξυλίνης τοῦ M. Heidenhain τὰ σωματῖα τοῦ μαλακίου ἐμφανίζονται εἰς μὲν τὰς ἐν τῇ βάθει στιβάδας ἀνισοτίμως παρδαλωτά, εἰς δὲ τὰς ἐπιπολαιοτέρας ὁμοτίμως σκοτεινά»².

Ἐξ ἑνὸς συμπληρώματος σταλέντος ἡμῖν ὑπὸ τοῦ θεραπεύοντος ἰατροῦ ἀπὸ

¹ Συναφῶς πρὸς ταῦτα παρατηρητέον ὅτι ἡ φύσις τοῦ «κερατινοειδοῦς» (Renaut, Lipschütz, Scherber, Gans), τῆς παθολογικῆς ταύτης παραλλαγῆς τῆς κερατίνης οὐσίας, εἶναι ὁμοίως ἀδιάσφατος ὡς καὶ αἱ κατὰ τὸν σχηματισμὸν αὐτῆς τελούμεναι ἱστοχημικαὶ ἐξεργασίαι. Εὐρισκόμεθα ἐνταῦθα ἐνώπιον ἑνὸς τῶν ἀπορρήτων τῆς ζώσης φύσεως, τὰ ὁποῖα βλέπομεν μὲν διατρέχοντα, ἀλλ' ὧν δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐξιχνιάσωμεν τὴν ἐνδόμυχον αὐτῶν συνάφειαν. Κατὰ πόσον τὸ «κερατινοειδές» εἶναι παραπλήσιον πρὸς τὸ ἀμυλοειδές (Karosi), πρὸς τὴν συνθετικογενῆ ὑαλίνην οὐσίαν ὑπὸ τὴν στενὴν ἔννοιαν (Curtis, Marchand, P. Ernst) ἢ πρὸς τὰς κολλοειδεῖς οὐσίας (Bosc, Leloir, P. G. Unna, Vidal), τοῦτο χρήζει περαιτέρω ἐρεύνης. Αἱ ἐνταῦθα εὐρισκόμεναι δυσχέρειαι γίνονται κατανοηταί, ὅταν ἀναλοισθῶμεν, ὅτι καὶ περὶ αὐτῆς τῆς κατὰ φύσιν κερατοποιήσεως ὑπὸ χημικὴν ἢ φυσικοχημικὴν ἐποψιν ἀμφισθητοῦσιν ἔτι. Διὸ ἀκόμη μέχρι σήμερον ἐνεκεν ἀνεπαρκείας τῶν χρωστικῶν καὶ χημικῶν ἡμῶν μέσων προσφεύγομεν εἰς εἰκασίας. Ὡς πρὸς τὰ ἱστολογικὰ φαινόμενα τῆς κερατοποιήσεως βλέπε: GEORG SKLAVUNOS, *Würzburger Verhandlungen der medizinisch-physikalischen Gesellschaft*, 1891, ὡσαύτως τοῦ ἰδίου συγγραφέως, τὴν Ἀνατομικὴν τοῦ Ἀνθρώπου, 3, 1913.

² Ἡ λέξις αὕτη ἐξήρθη δι' ἀραιῶν στοιχείων ὑπ' ἐμοῦ.

28. X. 1927 μανθάνομεν ὅτι παρὰ τῷ δμήνῳ υἱῷ τῆς ἀσθενοῦς ἀνεφάνη δεξιᾷ ἐπὶ τῆς παρειᾶς καὶ ἐπὶ τοῦ κάτω χεῖλους ἀνὰ ἓν ὄγκιδιον μεγέθους κόκκου καννάβειος ἐδραζόμενον ἐπὶ τοῦ δέρματος δίκην ἀκροχορδῶνος καὶ φέρον ἐν τῷ κέντρῳ ἐντύπωμα. Ἀμφότεραι αἱ ἐξανθήσεις διεγνώσθησαν ἐκ τῶν κλινικῶν συμπτωμάτων ὡς μαλάκια. Τὸ ὑπὸ γεννητήριον αἰτιολογικὴν ἔποψιν ἐνδιαφέρον τῆς μαρτυρίας ταύτης ἔγκειται ἐν τούτῳ, ὅτι οὐδόλως πρόκειται περὶ μιᾶς ἀπ' εὐθείας μεταδόσεως τῆς ἐστίας τοῦ μαλακίου ἀπὸ τῆς μητρὸς εἰς τὸ νεογνόν, διότι ἤδη κατὰ τὸ τέρμα τῆς κυήσεως, ἤτοι πρὸ τοῦ τοκετοῦ τοῦ παιδίου, εἶχεν ἤδη ἀποθεραπευθῆ τὸ ἔνεκα τῆς ἐκτομῆς τοῦ μαλακίου παραχθὲν τραῦμα ἐπὶ τοῦ ἄνω χεῖλους καταλιπὸν ἄμεμπτον οὐλήν. Ἀλλὰ καὶ ἄλλως οὐδὲν μέλος τῆς οἰκογενείας εἶχε προσβληθῆ ὑπὸ μαλακίου. Ἐκ τούτου δὲ γίνεται φανερὰ ἡ σημασία τοῦ ἐκ διαθήσεως παράγοντος ἔνεκα κληρονομηθείσης καταβολῆς (μητρικῆ ἐπιβάρυνσις) διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ ἰοῦ τοῦ μαλακίου ἐν γένει καὶ διὰ τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ συμβαίνοντος, ὅπως ἄλλως συχνάκις αἷτια ἐξ ἰδιοσυγκρασίας καὶ ἐκ διαθήσεως λαμβάνουσιν ἐνεργότατον μέρος κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ πορείαν τῶν λοιμώξεων καὶ καθόλου τῶν βιολογικῶν ἐξεργασιῶν.

ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΙΣ

Συνοπτικῶς καὶ τελικῶς δυνάμεθα τὰ ἐξῆς νὰ εἴπωμεν: Παρὰ 29ετεί τινι γυναικί, ἐγκύῳ, εὔρηται ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ἡμιμορίου τοῦ ἄνω χεῖλους ὄγκος ταπεινὸς μεγέθους ὑπὲρ τὴν φακὴν, στιφρὸς τὴν σύστασιν καὶ φέρων ἐξέλκωσιν ἐν τῷ κέντρῳ. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συνόλου κλινικοῦ εὐρήματος ἐτέθη ἡ πιθανὴ διάγνωσις «ἔλκος καρκινωματοῶδες» καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐξηρέθη ὀλόκληρος ἡ διηθημένη περιοχὴ ὑπὸ τοπικὴν ἀνασθησίαν. Ἀλλ' ἡ ἱστολογικὴ ἐξέτασις τοῦ ἐξαιρεθέντος τεμαχίου τοῦ ἄνω χεῖλους δὲν παρέσχε τὴν δικαιολογίαν μιᾶς τοιαύτης ριζικῆς ἐγχειρητικῆς ἐπεμβάσεως, διότι ἡ ἐξέτασις αὕτη καθώρισε μόνον τὴν ὕπαρξιν ἐξηλκωμένου μονήρους μολυσματικοῦ μαλακίου μετὰ χρονίας πορείας, ὅπερ εἶτα δι' ἐπιγενῶν συμβάντων κατεβυθίσθη εἰς σφόδρα φλεγμονωδῶς ὑπὸ κυττάρων διηθημένον κοκκιώδη ἰστὸν τοῦ δέρματος, ὑφ' οὗ καὶ πανταχόθεν περιεκλείσθη. Αἱ δ' ἐπιθηλιακαὶ ὑπερπλαστικαὶ ἐξεργασίαι ἐν τῇ γειτονικῇ ἐπιδερμίδι ἐν μέρει μὲν ἐρμηνευτέαι ὡς καθαρὰ ἀναγεννητικαί, ἐν μέρει δ' ἀποδοτέαι εἰς τὴν συμπαρομαρτοῦσαν φλεγμονώδη μεταβολὴν τοῦ θηλώδους στρώματος τοῦ χορίου.

Τὸ ἀθέατον τοῦ ὄγκιδίου τοῦ μαλακίου ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἐξηγεῖ ἡμῖν τὰς κατὰ τὴν κλινικὴν ἐξέτασιν προκνυψάσας διαγνωστικὰς δυσχερείας. Ἡ ἔντονος φλεγμονώδης ἀντίδρασις τῆς συσκευῆς τοῦ αἱμαγγειακοῦ καὶ συνδετικοῦ ἰστοῦ μετὰ καταστροφῆς τῆς ἐπιδερμίδος καὶ τοῦ θηλώδους σώματος, ἥτις παριστᾷ τι παραλλάσσον ἀπὸ τῆς συνήθους κλινικῆς καὶ ἱστολογικῆς εἰκόνας τοῦ μαλα-

κίου, αὕτη ἀκριβῶς ὥρισε τὸ κλινικῶς οὐσιῶδες τῆς ἡμετέρας περιπτώσεως. Ἐὰν ὁ θεραπεύων ἰατρός διεγίγνωσκεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ μολυσματικοῦ μαλακίου, ἀδιστακτικῶς θὰ μετεχειρίζετο ἀπλῆν σχάσιν καὶ ἐκθλιψιν μετ' ἀποθεραπειᾶς ἢ ἀνευ τοιαύτης δι' ἠπίας τινὸς ἀπολυμαντικῆς ἀλοιφῆς ἢ καυτηρίας διὰ τριχλωριούχου ὀξεικοῦ ὀξέος, ἣτις θεραπεία κατὰ τὴν πείραν τοῦ Davis κ. ἄλλ., χωρὶς νὰ προκαλέσῃ οὐλῆν, ἀρκεῖ πρὸς τελείαν ἐξάλειψιν τοῦ μολυσματικοῦ μαλακίου.

Δὲν ἐγένετο δυνατὸν νὰ δοθῇ μία βεβαία ἀπάντησις εἰς τὸ λεπτομερειακὸν ζήτημα: ποία ἐνεργητικὴ συνεργία παραγόντων προεκάλεσε τὰς φλεγμονώδεις διεργασίας; Πρὸ ὀφθαλμῶν ἐλήφθησαν μόνον αἱ παντοῖαι ὑποθετικαὶ δυνατότητες. Πρὸ παντὸς ἀποκλείονται τῆς αἰτιολογικῆς σημασίας, ὡς ἀστήρικτα, μηχανικὰ ἐρεθίσματα καὶ ἐπιγενῆς λοίμωξις ὑπὸ τῶν παντοίων κοινῶν πυογόνων σπερμάτων, ὥστε τὰ ἀντιδραστικὰ φλεγμονώδη φαινόμενα εὐλόγως δυνάμεθα νὰ καταλέξωμεν εἰς λογαριασμὸν τοῦ εἰδικοῦ ἴου τοῦ μαλακίου, ὅστις ἐν συνεχείᾳ τῶν ἀρχικῶν ἀλλοιώσεων ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ἐπιθηλίου ἐξήσκησε τὴν ἐρεθιστικὴν αὐτοῦ τηλενέργειαν ἐπὶ τὰς ἐπιπολῆς στιβάδας τοῦ χορίου. Ἄλλ' ὅμως ἡ τελευταία παραδοχὴ φαίνεται ἐξ ἀρχῆς ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸ σοβαρὸν γεγονός ὅτι κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε γνώσεις ἡμῶν, φλεγμονώδεις ἐξεργασίαι δὲν προσιδιάζουσιν ἀπολύτως εἰς τὴν φύσιν τοῦ μαλακίου καὶ δὲν εἶναι ἀναγκαστικὸν ἐπακόλουθον προηγηθεισῶν ὑπερβλαστῆσεων τοῦ ἐπιθηλίου, ὡς τοῦτο π.χ. εἶναι ὁ κανὼν ἐπὶ τῆς ἐξεργασίας τῆς εὐλογίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν πτηνῶν.

Κατὰ τὰς ἡμετέρας παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἄνω περιπτώσεως καὶ ἐπὶ δύο κατὰ φύσιν τ. ἔ. ἀφλεγμόνων ἐξανθήσεων τοῦ μαλακίου, χρησιμοποιοηθεισῶν πρὸς ἔλεγχον, ἢ διαδοχικῇ βασιοφιλοποίησιν τῶν ὠριμωτέρων κερατινοειδῶν σωματίων (Molluskumkörperchen) κατὰ τὴν μετástασιν αὐτῶν εἰς τὴν χώραν τῆς κερατοποίησεως παρατηρεῖται κατὰ τοιοῦτον κανονικὸν καὶ κλασσικὸν τρόπον, ὥστε ἐπιτρέπεται νὰ πρᾶδεχθῶμεν ὅτι κατ' αὐτὴν πρόκειται περὶ εἰδικοῦ ἰστολογικοῦ τεκμηρίου διὰ τὸ μολυσματικὸν μαλάκιον, οὔτινος βεβαίως τὴν ἐρμηνείαν καὶ σημασίαν τό γε νῦν δὲν γνωρίζομεν ἀκόμη ἀκριβῶς. Πάντως ὅμως δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν, ὅτι ἡ μεταστροφὴ αὕτη τῆς οὐσίας τῶν σωματίων τοῦ μαλακίου ὡς πρὸς τὴν συγγένειαν πρὸς τὰς χρωστικὰς εἶναι τὸ μικροσκοπικῶς διακριτὸν γνῶρισμα τῶν φυσικοχημικῶν ἀλλοιώσεων τῆς ὑφῆς, αἵτινες ὑφ' ὠρισμένην τινα ἔποψιν ἐπισφραγίζουσι τὰ τελείως ἀνεπτυγμένα σωματῖα τοῦ μαλακίου εἰς βιολογικῶς ἐτεροίας ἀξίας ἄτομα.

ΝΕΩΤΕΡΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΠΗΓΑΙ:

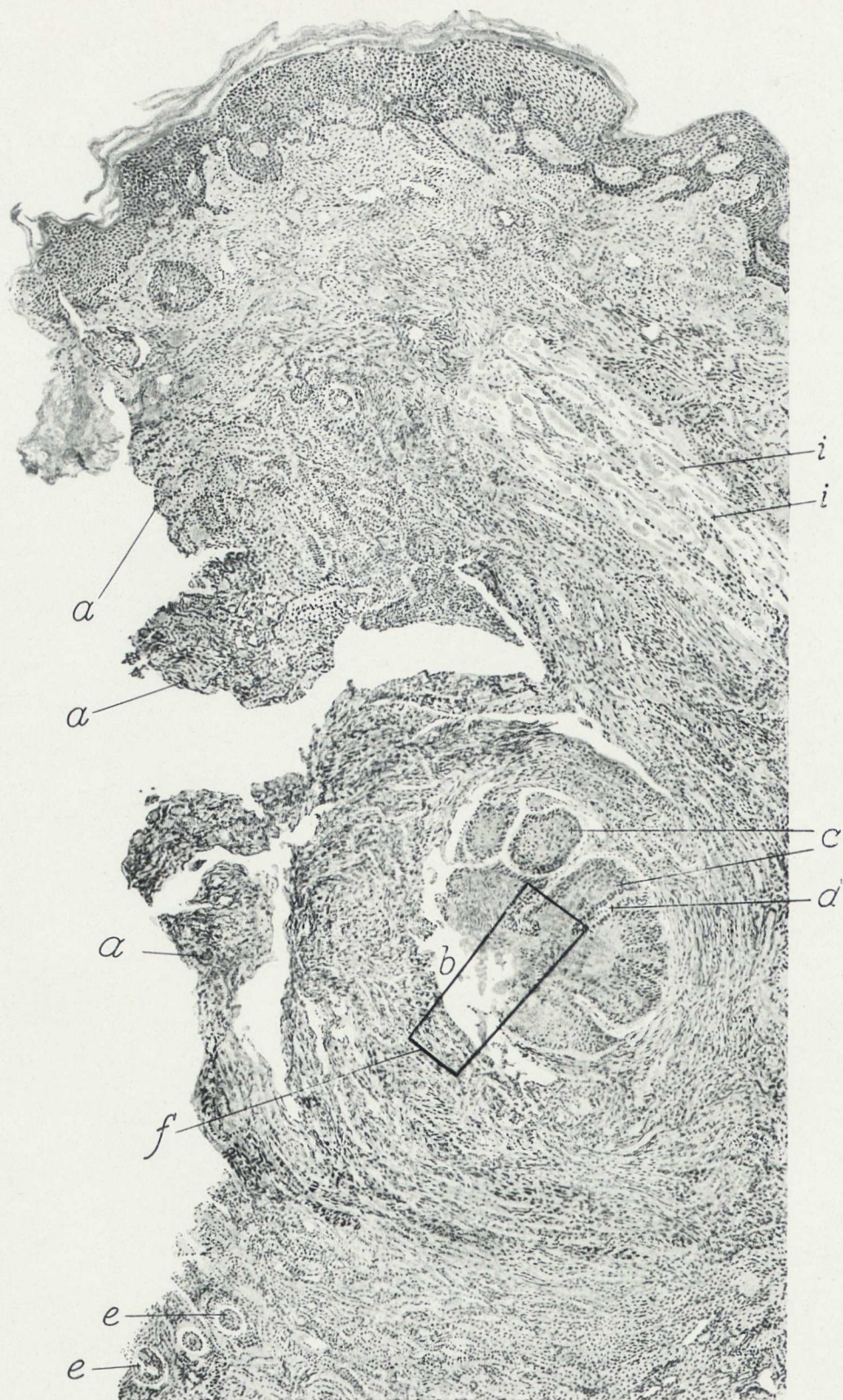
1. BERTI, G., Contributio allo studio dei considetti corpuscoli del mollusco contagioso. *Sperimentale*, **79**, 1925, H. 3/4, S. 477-482.
2. CEDERKREUTZ, A., Histologische Beobachtungen über die Epithelentartung im Molluscum contagiosum. *Arch. f. Dermat. u. Syphilis*, **127**, 1919.
3. CLARKE, Molluscum contagiosum. *Brit. journ. of Dermat.*, **25**, 1923. Siehe auch d. Referat im *Zbl. f. Haut-und Geschl.*, **10**, 1924. S. 438.
4. CIPOLLA, *Giorn' ital. d. Malattie vener. e. d. Pelle*, **64**, 1923.
5. ERNST, P. Hyaline Degeneration von Zellen. *Krehl-Marchands Handb. d. allg. Path.*, **3**, Abt. I. 1915, S. 342 f.
6. FONTANA, *Gior. Ital. delle Mal. ven. e della Pelle*, 1920.
7. FOX, HOWARD, *New York dermatol. soc.*, **24**, III, 1925.
8. FRIEBOES W., Histopathologie der Hautkrankheiten, **2**, 1924.
9. FRÖHNER und ZWICK., *Spez. Path. u. Ther. der Haustiere*, 1921.
10. GANS, O., *Histologie der Hautkrankheiten*, **2**, 1928.
11. GOODPASTURE, E. W. and KING, H. A cytologie study of Molluscum contagiosum. *Amerik. Journ. of Path.*, **3**, 1927, S. 385.
12. GOODPASTURE, E. W. *Amerik. Journ. of Path.* 1925, **1**, S. 547.
13. HIERONYMI, E., *Hautkrankheiten d. Haustiere*, in Joests *Hndb. d. spez. path. Anat. d. Haustiere*, **3**, 1924.
14. HUTYRA und MAREK, *Spez. Path. und Ther. d. Haustiere*, 1920-1922.
15. JOEST E., *Epitheliosis contagiosa avium*. im *Hndb. d. spez. path. Anat. d. Haustiere*, **1**, 1926.
16. JACKSON, A note of Molluscum contagiosum. Referat im *Zentrbl. f. Haut- u. Geschl.*, **7**, 1923, S. 488.
17. JORES L., *Patholog. Anatomie d. Hautkrankheiten*. In *Aschoffs Lehrb.*, **2**, 6. Aufl., 1928.
18. KNOWLES, *New York Med. Journ.*, 1910, Mai, Nr. 14.
19. KAUFMANN, E., *Spezielle Patholog. Anatomie*, **2**, 1922. 7. und 8. Aufl.
20. KYRLE, J. *Histobiologie der menschlichen Haut und ihrer Erkrankungen*, **1**, 1925.
21. KITZ, *Lehrb. d. path. Anat. d. Haustiere*, 1921-1923.
22. LIPSCHÜTZ, *Geflügelpocke*, in v. Prowazeks *Hndb. d. pathog. Protozoen*, **1**, 1912.
23. LIPSCHÜTZ, *Filtrierbare Infektionserreger*, in *Kolle-Wassermanns Hndb. d. pathog. Mikroorganismen*, **8**, 1913, und in *Kraus-Uhlenhuts Handb. der mikrobiologischen Technik*, **1**, 1923.
24. MALLORY, F. B. and WRIGHT, J. H., *Pathological Technique*, 1918.
25. MARTENSTEIN, H., *Die benignen infektiösen Epitheliome der Haut*. *Klin. Woch. Jg.* 5, Nr. 13. Nr. 14, 1926.
26. v. PROWAZEK-JOLLOS, *Taschenbuch der mikrosk. Technik der Protistenuntersuchung*, Leipzig, 1922.
27. SANFELICE, F., *Über die Natur des Virus der Taubenpocke*. *Zeitschr. f. Immunitätsforschung und exper. Therapie*, **54**, 1928. H. 5/6.

28. SAUL, E. Streptokokken und Molluscum contagiosum. *Zentrbl. f. Bakt. und Parasitenk.*, **92**, 1924; und **79**, 1917.
 29. WEIDMAN, *Philadelphia dermatol. soc.*, **2**, 5, 1925. *Arch. of Dermat. a. Syphil.*, **12**, 1925, Nr. 6.
 30. ZADIK P. und WOHLWILL Fr., Über eine ungewöhnliche Komplikation bei Molluscum contagiosum. *Arch. f. Dermat. u. Syphilis*, **149**, 1925.
-

ΠΙΝΑΞ Α

ΠΙΝΑΞ Α

Λοξή τομή διὰ τοῦ ἐξαιρεθέντος τεμαχίου τοῦ ἄνω χείλους. — a) Ἐπιφάνεια τοῦ ἔλκους ἐσηματισμένη ὑπὸ κυτταροβριθοῦς κοκκιώδους ἰστοῦ. — b) Σχισμοειδῆς χῶρος μεταξὺ τῆς κοκκιώδους στιβάδος καὶ τοῦ ὀξειδίου τοῦ μαλακίου. — c) Ἐπιθηλιακὰ λόβια τοῦ μαλακίου παραχθέντα διὰ πλατύσεως καὶ ἐπιμηκύνσεως τῶν ἀκρολοφίων τοῦ δικτύου, τῶν μεταξὺ κειμένων συνδετικῶν θηλῶν ἐλαττωθεισῶν μέχρι στενῶν ὑπολειμμάτων (d) δίκην διαφραγμάτων. — e) Τριχοφόρα θυλάκια ἐπὶ ἐγκαρσίων καὶ λοξῶν τομῶν. — f) Ἡ ἀφορισθεῖσα αὕτη θέσις ἐπαναλαμβάνεται ἐν πίνακι Β ἐπὶ ἰσχυρᾷ μεγεθύνσει. — i) ἐγκαρσίως ῥαβδῶται δεσμίδες μυϊκῶν ἰνῶν τοῦ χείλους. — Χρῶσις: αἱματοξυλίνη-έωσίνη, προσοφθ. τοῦ Winkel 2, ἀντοφθ. 1α, μῆκος τοῦ σωλήνος 160 χιλ., Μεγέθ. 38.

ΠΙΝΑΞ Β

ΠΙΝΑΞ Β

Ἡ ἀφορισθεῖσα θέσις (f) ἐκ τοῦ προηγουμένου παρασκευάσματος.— Πλὴν τῶν λοιπῶν χαρακτηριστικῶν ἀλλοιώσεων δυνάμεθα σαφῶς νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν διάφορον χρωματιστικὴν ἀγωγὴν τῶν ἀλληλοδιαδόχων φάσεων ἐξελίξεως τῶν κερατινοειδῶν σωματίων μέχρι τῆς ἐξόδου εἰς τὴν κερατίνην στιβάδα: τὰ δύο ἄκρα στάδια — ἑωσινέρυθρα ὀξύφιλα κύτταρα καὶ βασιόφιλα σωματῖα μετὰ προκεχωρηκυίας ὠριμάσεως — συνάπτονται πρὸς ἄλληλα διὰ σειρᾶς μεταβατικῶν ἀποχρώσεων. — a) Κοκκιώδης ἰστός. — Χρῶσις: αἱματοξυλίνη ἑωσίνη, προσοφθ. τοῦ Winkel 2, ἀποχρωμ. 4 χιλ. τοῦ Reichert, μῆκος σωλῆνος 160 χιλ., Μεγέθ. 194· κατὰ τὴν ἀναπαραγωγὴν ἐσμικρύνθη εἰς $\frac{3}{4}$.

